

VERSLAG

over het Bestuur
en de Toestand der Zaken
van de
Stad Turnhout

door het College van Burgemeester en
Schepenen aan de Gemeenteraad voor-
gedragen in zijn zitting van 3 Oktober 1949

MIJNHEREN,
IN UITVOERING VAN ARTIKEL 70 DER GEMEEN-
TEWET HEBBEN WIJ DE EER UED. HIERBIJ
VERSLAG UIT TE BRENGEN OVER HET
BESTUUR EN DE TOESTAND DER
STADSZAKEN IN HET TIJDPERK
VAN 1 SEPTEMBER 1948 TOT
31 AUGUSTUS 1949

TITEL I

STAAT DER BEVOLKING

Aantal inwoners op 31 December 1948 :	Mannen : 16071
	Vrouwen : 16358
	32429

Burgerlijke stand

Jaar	Geboorten			Overlijdens		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
1947	334	324	658	173	149	322
1948	327	296	623	151	136	287
Vershil	—7	—28	—35	—22	—13	—35

Meer geboren dan overleden

Jaar	Aantal
1947	336
1948	336
Vershil	—

Dodgeboren

(niet inbegrepen in geboorten of overlijdens)

Jaar	Aantal
1947	31
1948	29
Vershil	—2

In 1948 zijn in onze stad :

104 personen overleden die niet tot onze bevolking behoren;

292 kinderen geboren die niet tot onze bevolking behoren;

In 1948 zijn :

36 personen elders overleden, die tot onze bevolking behoren;

13 kinderen elders geboren, die tot onze bevolking behoren;

Tussen de 902 geboorten waren 10 onwettige kinderen, waar-

van 4 mannelijke en

6 vrouwelijke.

Ouderdom der overledenen

In 1948 overleden in onze stad :	Mannen	Vrouwen
beneden 1 jaar	34	21
van 1 tot 10 jaar	11	7
van 11 tot 15 jaar	2	1
van 16 tot 20 jaar	3	—
van 21 tot 50 jaar	32	14
boven de 50 jaar	113	117
	195	160

Tijdstip van overlijden

In 1948 overleden in de maand :	Mannen	Vrouwen
Januari	20	19
Februari	21	18
Maart	21	16
April	13	15
Mei	17	8
Juni	14	13
Juli	13	8
Augustus	18	12
September	14	13
October	21	11
November	12	10
December	11	17

Oorzaken van overlijden

In 1948 overleden aan :	Mannen	Vrouwen
Kinkhoest		1
Tuberculose van de ademhalingsorganen	14	6
Alle andere tuberculose	3	1
Progressieve ataxie der bewegingsorganen		2
Andere besmettelijke en parasitaire ziekten	2	
Kanker en andere kwaadaardige gezwellen	20	21
Niet kwaadaardige gezwellen		1
Suikerziekte	1	4
Algemene ziekten en chronische vergiftigingen	1	5
Inwendige schedelverwondingen	19	19
Niet tuberculose meningitis	2	2
Ziekten van het zenuwstelsel en zintuigen	5	1
Hartziekten	34	25

Ziekten van het bloedvatenstelsel	9	15
Acute bronchitis	1	
Chronische bronchitis	5	1
Pneumonie	10	7
Ziekten van het ademhalingsstelsel uitgezonderd tuberculose	7	2
Diarrhee en enteritis (beneden 2 jaar)	2	
Lever- en galziekten	7	10
Ziekten der spijsverteringsorganen	8	5
Nephritis	6	7
Andere ziekten der uro-genitaalorganen	3	1
Huidziekten, beenderenstelsel		1
Aangeboren zwakte, vroeggeboorte enz.	13	10
Ouderdom	7	8
Gewelddadige dood (zelfmoord, ongeval, twijfel)	13	3
Niet omschreven oorzaak (plotselinge dood)	3	2
	195	160

Huwelijken

In 1948 werden 247 huwelijken gesloten.

Ouderdom der gehuwden

	Mannen	Vrouwen
minder dan 18 jaar	1	12
van 18 tot 21 jaar	18	48
van 21 tot 25 jaar	107	115
van 25 tot 30 jaar	78	43
van 30 tot 35 jaar	18	14
van 35 tot 50 jaar	16	9
boven de 50 jaar	9	6
	247	247

Echtscheidingen

In 1948 werden 4 echtscheidingen uitgesproken.

Erkende en gewettigde kinderen

Werden in 1948	Mannen	Vrouwen
gewettigd en erkend in de huwelijksakte	3	2
erkend in de geboorteakte	1	—
erkend na het opmaken van de geboorteakte	3	6
	7	8

Woonstveranderingen

kwamen zich te Turnhout vestigen:	Mannen	Vrouwen
a) uit andere gemeenten van het Rijk	338	407
b) uit het buitenland:		
Duitsland	1	5
Frankrijk	—	1
Nederland	3	7
Luxemburg	1	1
U.S.S.R.	2	1
Canada	—	1
	345	423

Gingen zich elders vestigen :

a) in andere gemeenten van het Rijk	397	401
b) in het buitenland:		
Frankrijk	1	1
Nederland	4	4
Canada	—	1
U.S.A.	2	7
	404	414

Ouderdomspensioenen

Aantal nieuwe aanvragen in 1948: 125

	Mannen	Vrouwen
Afgewerkt op 31 December 1948	63	35
Aantal hangende dossiers op 31.12.1948	17	10

Nationaliteit

In 1948 :
bekwamen 4 personen de Belgische nationaliteit;
verloren geen personen de Belgische nationaliteit.

Registers van de Burgerlijke Stand

De registers blijven steeds met de meeste zorg gehouden.
Het advies van de heer Prokureur des Konings was «zeer goed».

Bruiloften van 1 September 1948 tot en met 31 Augustus 1949

1948

10 September	Fr. Nys-Mertens	Gouden bruiloft
8 October	Fr. Hens-Melis	id.
	Adr. Dergent-Van Nooten	Diamanten bruiloft

18 October	Fr. Hermans Schots	Gouden bruiloft
	J. B. Donkers-Verstraelen	id.
25 id.	H. Flockin-Hannes	id.
27 id.	J. Van Dyck-Gorremans	id.
22 November	J. Maes-Peeters	id.

1949

3 Januari	Driesen-Hendrickx	id.
18 id.	L. Helsen-Engelen	id.
24 id.	K. Wynants-Geven	id.
8 Februari	Van Roy-Leyten	id.
11 id.	Van Moeseke-Dieltiens	id.
	Gladinó-Schoenmakers	id.
28 id.	K. Luyckx-Kox	id.
2 Mei	J. Peeters-Meurs	id.
9 id.	Aug. Caers-Lauwerys	Diamanten bruiloft
15 id.	J. A. Lemmens-Gladines	Gouden bruiloft
24 id.	C. Willemsen-Van Ammel	id.
31 id.	Fr. Vekens-Dierckx	id.
10 Juni	Lenaerts-Reyniers	id.
24 id.	Jac. Dykmans-Embrechts	id.
5 Juli	Adriaensen-Antonissen	id.
22 id.	L. Claessens-Stappers	id.
19 Augustus	L. Van Gorp-Van Gils	id.
	G. Eykens-Luyckx	id.
	J. Ed. Van Dun-Ceelen	id.
	A. Persegael-Hoymans	id.

TITEL II

GEMEENTEBESTUUR

Gemeenteraad

Samenstelling

De gemeenteraad bleef — ongewijzigd, — samengesteld als volgt :

Hr. Bauweraerts Henri, Burgemeester
Hr. Buyckx Jos, Schepen
Hr. Crols August, Schepen
Hr. Peeters Louis, Schepen
Mevr. Dergent-Bouvin Ther., Schepen
Hr. Breugelmans Frans, Raadslid
Hr. Van Heupen Jos, Raadslid
Hr. Hens August, Raadslid
Hr. Joosten Gustaaf, Raadslid
Hr. Claessens Alfons, Raadslid
Hr. Van Houtven Alfons, Raadslid
Hr. Croenen Bernard, Raadslid
Hr. Kennis Alois, Raadslid
Hr. Janssen Alfons, Raadslid
Hr. Van Gool Jos, Raadslid
Hr. La Planche Romain, Raadslid
Hr. Hendrickx Jos, Raadslid
Hr. Roelants John, Raadslid
Hr. Janssens Eugeen, Raadslid

Zittingen

Van 1.9.1948 tot 31.8.1948 hield de Raad : 12 zittingen.
Volgende commissiezittingen werden daarenboven gehouden:
5 zittingen der verenigde Commissien van Finantiën en Openbare Werken
3 zittingen der Commissie van Finantiën
3 zittingen der Commissie van Openbare Werken
1 zitting der verenigde Commissien van Finantiën en Openbaar Onderwijs
1 zitting van alle de verenigde Commissiën.

College van Burgemeester en Schepenen

Samenstelling

Het Schepencollege bleef, ongewijzigd, samengesteld als volgt:

Hr. Bauweraerts Henri, Burgemeester: algemeen bestuur, betwiste zaken, openbare gezondheid, politicaangelegenheden.

Hr. Buyckx Jos, Schepen: Finantiën, begroting, rekening, belastingen, kermisfoor.

Hr. Crols August, Schepen: Openbare Werken, landbouw, gebouwen, wegenis, riolering, waterleiding, uitspreidingsveld, verlichting, handel, nijverheid, markten.

Hr. Peeters Lode, Schepen: Openbaar onderwijs, Schone Kunsten, Teken- en Muziekacademiën, Feestelijkheden.

Mevr. Dergent-Bouvin Theresia, Schepen: Burgerlijke stand, Bevolking, Maatschappelijke werken, Pensioenkas.

Zittingen

Van 1-9-1948 tot 31-8-1949 hield het Schepencollege 52 zittingen.

Personeel

Secretarie :

Stadssecretaris : Mr. Frans Peeters
Bureelhoofd : Mr. August Goossens
Bureelonderhoofd : Mr. Karel Geerts
Opsteller : Mr. Marcel Sas
Klerken : Mr. Jos Jacobs
                  Mr. Joris Verheyen
                  Mr. Jos Van Even
Boden-stadswerkman : Louis Lavrijsen
                                  Frans De Bondt
Bode-chauffeur : Frans Dierckx.

Sociale Dienst :

Verelst Theresia, sociale assistente

Burgerlijke Stand en Bevolking :

Bureelhoofd : Mr. Antoon Sels
Bureelonderhoofd : Mr. August Goossens
Mr. Jos Maes
Opstellers : Mr. Van den Kerkhof Jos
Mr. Matthé Marcel
Klerk : Mr. Karel Verboven.

Ontvangerij :

Stadsontvanger : Fl. Dieltiens
Bureelonderhoofd : Jos Gils

Openbare Werken :

Stadsingenieur-Bestuurder : ir. De Geeter
Conducteur : J. Savelkoel
Bureelhoofd-Rekenplichtige : K. Bauweraerts
Opsteller : F. Compeers
Klerk : H. Machiels
Hulp-klerk : L. Cuynen
Tekenaar : R. Starckx
Tijdelijke Tekenaar : G. Marynissen.

Bevoorrading :

De dienst werd op 31-1-1949 totaal gelijkwideerd.

Politie :

Politie-commissaris : C. Van Calster
Adjunct-politiecommissarissen: H. Stuyck
: F. Dierckx
J. Dergent

Politie-inspecteurs : L. Van Even
L. Goossens

Brigadiers : G. Vos
J. Van Bourgoenien
A. Thijs
F. Van Dooren
H. Broeckx

Agenten : 1e klas : 8
2e klas : 21

Archief :

De E. H. Kan. J. E. Jansen, Stadsarchivaris, overleed op 9 Mei 1948. Volgens zijn laatste wens werd

hij heel eenvoudig ten grave gedragen. In aanhangsel wijden wij een In Memoriam aan deze voor de stad zeer verdienstelijke man.

De heer Raymond Peeters, neemt thans de dienst waar tot een definitieve benoeming de nieuwe archivaris zal aanstellen.

Algemeen

Voor de stadsburelen werd het reglement van inwendige orde, gestemd door de Gemeenteraad in zitting van 6 Juli 1925, gewijzigd in de Raadszitting van 10 December 1948.

Eretekens

Bij Regentsbesluit van 15.7.1948 werd de burgerlijke medaille 2e klas verleend voor ruim 25 jaar dienst aan de agent *Horemans Emiel*, in dato 2.10.1948

Bij Regentsbesluit van 15.11.1948 werden verleend : kruis 2e klas voor diensten bij de Brandweer,; aan: *Boogaerts Petrus, Evers Andreas* en *Goossens Carolus*. medaille 1e klas om zelfde redenen aan : *Swannet Frans*, medaille 2e klas om zelfde redenen aan : *Van Gompel Frans* en *Vos August*.

Bij Regentsbesluit dd. 10 December 1948 werden, voor ruim 25 jaar dienst, verleend de medaille 1e klas aan : *Avonds Victor*, leraar aan de stedelijke tekenacademie *Van Eyck Herman*, leraar aan de stedelijke muziekacademie *Van Sas Thomas*, leraar aan de stedelijke muziekacademie *Verrees E. C.*, Bestuurder der stedelijke muziekacademie

Bij besluit van de Prins Regent dd. 30.6.1948 werd de rang van Officier in de Kroonorde verleend met ingang op 15.11.1947 aan de Z. E. Heer Kanunnik Jansen, Stadsarchivaris (†9.5.1949) voor zijn grote diensten bewezen aan Kunst en Wetenschap.

Bij besluit van de Prins Regent dd. 15.5.1949 werd de rang van Ridder in de Kroonorde verleend met ingang van 8.4.1940 aan de heer *Van Calster C.*, politiecommissaris, voor bewezen diensten.

Verbroedering Stadsdiensten

Op Zondag, 21 Februari 1943, werd de kring gesticht onder de benaming «Sportkring Stadsdiensten».

Hij groepeerde de leden van het personeel der stad Turnhout en aanverwante diensten (bedienden, politie, brandweer, openbare werken, Commissie van openbaren onderstand, ste-

delijk en aangenomen onderwijzerskorps, provinciepersoneel, standplaats Turnhout).

Waar bij de oprichting bijzonder werd beoogd, aan «diefhebberssport» te doen, werd in algemene vergadering van 30 Maart 1947 besloten de benaming te veranderen in «Verbroedering Stadsdiensten», gezien de kring stilaan bedrijvig werd op velerlei gebied.

Zo worden thans jaarlijks een drietal voordrachtavonden ingericht, een filmavond, twee of drie feestavonden, twee grootse kinderfeesten.

Tevens worden verschillende reizen en fiets-uitstappen belegd en in het zomerseizoen wordt aan voetbal gedaan.

Van het Bestuur, aangesteld bij de oprichting van de kring, zijn momenteel nog steeds 4 leden, in zelfde functie, actief, nl. Frans Peeters, voorzitter (stadssecretaris), K. Geerts, secretaris (bureelonderhoofd Secretariaat), K. Bauweraerts, ondervoorzitter (Bureelhoofd Openbare Werken), G. Vos, schatbewaarder (brigadier van politie). Als 2de ondervoorzitter werd dit jaar L. Van Gompel (stadswerkman) aangesteld.

Het volledig bestuur bestaat uit 21 leden, zijnde vertegenwoordigers van al de aangesloten diensten.

Op het huidige ogenblik groepect de kring 320 leden.

Kiezerslijsten

In 1948 heeft er geen herziening der kiezerslijsten plaats gehad en bleef de Rijkskiezerslijst en de Gemeenteraadskiezerslijst-mannen, afgesloten op 10 December 1947, van kracht.

Voor de vrouwen geldt nog steeds de Gemeenteraadskiezerslijst afgesloten op 19.7.1946.

Parlements-kiezers:	Mannen:	9.548
	Vrouwen:	35
	Totaal:	9.583

Gemeenteraadskiezers:	Mannen:	9.489
	Vrouwen:	10.220
	Totaal:	19.709

TITEL III

STADSFINANTIËN

Gewone begroting

Ontvangsten

	Rekening 1948	Begroting 1949
Aandelen, Fonds der Gemeenten,	3.772.417.95	14.010.445.00
Gemeentebelastingen	17.628.331.50	6.-20.800.00
Patrimonium der Gemeente	5.150.218.13	3.129.777.00
Gemeentebedrijven	2.123.956.55	2.680.000.00
Openbare Onderstand	1.355.384.78	2.692.736.00
Openbare Gezondheid	511.784.30	163.000.00
Wegen en Openbare Werken	1.087.136.45	367.000.00
Eredienst	6.720.00	6.720.00
Openbaar Onderwijs	7.589.691.00	6.865.360.00
Kunsten, wetenschap., letteren	331.499.00	418.599.00
Burgerlijke stand en bevolking	20.609.00	30.200.00
Politie, brandweer, verlichting	8.273.05	5.000.00
Pensioenen	98.898.50	390.000.00
Schuld	128.436.08	278.527.00
Andere ontvangsten	94.952.80	357.958.00
Saldo vorige dienstjaren	11.517.995.99	16.820.000.00
Totalen :	51.426.305.08	54.236.122.00

Uitgaven

	Rekening 1948	Begroting 1949
Algemeen bestuur	2.236.880.05	1.324.780.00
Allerhande inningskosten	765.987.90	369.763.00
Gemeentelijk patrimonium	747.960.32	1.717.640.00
Gemeentebedrijven	803.457.83	2.601.211.00
Openbare onderstand	3.547.014.99	6.040.552.00
Openbare gezondheid	2.046.574.69	1.141.315.00
Wegen en openbare werken	3.869.599.33	4.610.930.00
Eredienst	162.387.00	215.387.00
Openbaar onderwijs	9.852.102.21	9.421.060.00
Kunsten en wetenschappen	725.411.54	1.159.639.00
Landbouw	8.500.00	8.500.00
Burgerlijke stand en bevolking	756.936.10	901.020.00
Politie en brandweer	3.348.576.56	3.660.490.00
Pensioenen	818.990.76	1.290.000.00
Schuld	2.536.939.72	2.877.180.00
Andere uitgaven	5.920.426.90	15.800.000.00
Saldo vorige dienstjaren	905.621.39	436.242.00
Totalen :	39.053.358.29	53.948.606.00

Buitengewone Begroting

Ontvangsten

	Rekening 1948	Begroting 1949
Gemeentelijke patrimonium	3.076.249.64	26.263.000.00
Gemeentebedrijven	—	1.500.000.00
Wegen en openbare werken	244.387.00	4.060.700.00
Eredienst	—	—
Openbaar onderwijs	—	—
Leningen	9.150.000.00	1.780.030.00
Allerlei ontvangsten	4.683.500.00	15.550.000.00
Saldo vorige dienstjaren	1.936.841.70	2.107.000.00
Totalen :	19.090.978.34	51.307.890.00

Uitgaven

	Rekening 1948	Begroting 1949
Gemeentelijk patrimonium	10.663.057.83	29.205.000.00
Gemeentebedrijven	—	1.500.000.00
Wegen en openbare werken	2.395.969.21	—
Eredienst	—	—
Openbaar Onderwijs	300.000.00	—
Leningen	2.296.865.60	7.830.030.00
Allerlei uitgaven	47.156.85	—
Saldo der vorige dienstjaren	1.280.650.08	1.043.765.00
Totalen :	16.983.699.57	51.083.165.00

TITEL IV

Openbare Onderstand

Commissie van Openbare Onderstand
Turnhout.

Samenstelling der commissie :

Voorzitter : Alfons Verwaest,

Leden : August Aerts,

Jos Crols,

Jos Dierckx,

August Hens,

Alfons Janssen,

Jos Van Heupen,

Martin Van Hoppe,

Secretaris : Frans Marsboom,

Ontvanger : Frans Bauweraerts,

Personeel : Alois Wouters, August Luyts, opstellers,

Aalmoezeniers: Gasthuis: E.H. Goetschalckx,

Godshuis: E.H. Schyvens.

Eigendommen

Commissie van Openbare Onderstand

Verkoping : Bouwplaatsen Gildenstraat :

Gevers-Van Caethoven 337 m² à 89.864,42 fr.

Vosters-Volders 336 m² à 89.597,76 fr.

Gronden nabij het Zwart Water :

Wijk D. 1-2-3 10 Ha. 1 a 65 ca. à 492.000 fr.

Wijk C. 65-66 7 Ha. 52 a. 60 ca. à 205.000 fr.

Wijk C. 70 98 a. 75 ca. à 36.000 fr.

Bomen : voor een som van 94.514,39 fr.

Begijnhof :

Verkopen : Bouwgrond Wouwerstraat

Dilles Van Loy, 65 m² à 6.500 fr.

Bomen voor een som van 14.150,50 fr.

Giften en Legaten :

aan de commissie : naamloos : 1000 fr.

Kapitalen :

Commissie: jaarkortingen oude leningen door 't stadsbestuur		7000.00 fr.
Begijnhof :	idem.	7100.00 fr.
Commissie: uitgelote obligatiën :	13.466,25 fr.	
Begijnhof:	idem	9.975,00 fr.
Commissie: wederaankoop van obligatiën:	13.240,35 fr.	
Begijnhof:	idem	8.838,85 fr.

Begijnhof: Gezien de gewone ontvangsten van het Hof de uitgaven niet konden dekken, werd een afname der kapitaal-gelden gedaan ter somme van 211.885 fr., dit om het even-wicht der gewone begroting te dekken.

Rekening 1948

Gewone Dienst :

	Commissie	Begijnhof
ontvangsten :	9.335.712,53 fr.	402.745,93 fr.
uitgaven :	8.964.933,36 fr.	408.172,89 fr.
Boni:	370.779,17 fr.	Mali: 5.426,96 fr.

Buitengewone dienst :

ontvangsten:	1.035.544,02 fr.	196.521,05 fr.
uitgaven:	687.214,49 fr.	247.918,50 fr.
Boni:	348.329,53 fr.	Mali: 51.397,45 fr.

Begroting 1949

Gewone Dienst :

ontvangsten:	10.866.929 fr.	375.260 fr.
uitgaven :	10.866.929 fr.	375.260 fr.
	o	o

In ontvangsten C.O.O. werd voorzien een som van 3.129.454 fr. als stadstoelage.

In ontvangsten Begijnhof werd voorzien een afname van kapitaal-gelden ter somme van 163.885 fr.

Buitengewone dienst :

ontvangsten:	2.252.988 fr.	570.000 fr.
uitgaven:	751.000 fr.	524.225 fr.
Boni:	1.501.988 fr.	Boni: 45.775 fr.

In voormelde cijfers zijn geen kredieten voorzien voor het op te richten nieuwe gasthuis. Deze zullen geregeld worden bij afzonderlijke beraadslagingen.

Verleende onderstand 1948

steun in geld :	1.437.475.50 fr.
geneesmiddelen ten huize :	29.184.15 fr.
voorbehoedende onderstand:	275.588.50 fr.
ten huize gesequestreerden:	9.686.00 fr.

Ontvangsten C.O.O. 1948

Hierin vinden wij :

opbrengst patrimonium	124.280.43 fr.
jachtpachten :	3.950.00 fr.
invordering onderstandskosten	65.295.00 fr.
stadstoelage	1.344.950.00 fr.
Grondverkoop Kerkhof	116.375.00 fr.
armenschalen in kerken en opbrengst armgeld	
publieke verkopen	63.503.50 fr.

Gestichten :

Godshuis: bediend door de Eerwaarde Zusters. Maricollen, moederhuis te Waesmunster.

Eerwaarde Zuster Overste: Stanislas
Aalmoezenier : E. H. Schyvens

Aantal verpleegdagen : mannen, vrouwen en kinderen
27.862 fr.

Huisjes voor oude echtparen (Apostelhuizen):

De oude echtparen hierin wonende ter uitzondering van 2 gezinnen leefden als zelfstandig gezin, dus niet meer ten laste der commissie. Zij betalen 60 fr. huur per maand.

Begijnhof : aantal Eerwaarde Zusters : 10
Rector: Eerwaarde Heer Frickel.

In dato 1/7/48 besloot de Commissie aan de Hogere Overheid machtiging te vragen om te mogen overgaan tot herstel der Begijnhofkerk. Bestek : 606.950 fr.

Er werd een nieuw Christusbeeld geplaatst vooraan op het Hof in vervanging van het oude houten kruisbeeld. Dit laatste, een «Pompe», werd hersteld en zal ondergebracht worden in een der kloosterhuizen van het Hof.

Gasthuis : Bediend door de Eerwaarde Zusters Augustinessen en dit sinds 1605.

Eerwaarde Moeder Overste : Juliana.
 Aalmoezenier: E. H. Goetschalckx.
 Aantal patienten : 4917
 Aantal ligdagen : 67.747
 Er blijft steeds een nijpend tekort aan plaatsruimte voor de zieken.

De studie voor de oprichting van het nieuwe gezondheidscentrum wordt ernstig doorgevoerd.

Talrijke besprekingen met de Hogere Overheden vonden plaats. Op 3/4/48 besluit de commissie machtiging te vragen aan de Hogere Overheden om te mogen overgaan tot een aanbesteding — gedeeltelijke van het betongeruaamte. Geraamde uitgave : 16.323.877,50 fr. Het gemeentebestuur verleende hieraan zijn goedkeuring in dato van 14 Juni 1948.

TITEL V

EREDIENST

Parochie van de H. Petrus

Geestelijkheid

Pastoor-Deken: E.H. Wouters
 Onderpastoors: E.H. Huybrechts
 E.H. Delaet
 E.H. Deckers
 E.H. Van Ael

Kerkfabriek

Voorzitter : Mr. Ceulemans Joseph
 Leden : Mr. Caron René
 Mr Verwaest Joseph
 Mr. Raskin Justin
 Mr. Dierckx Fernand
 Mr. Boone François
 Mr. Dierckx Albert
 Mr. Princen Alfred
 Mr. Schrijvens (E.H.)

Rekening 1948

ontvangsten :	113.840.89 fr.
uitgaven :	108.951.29 fr.
boni :	4.889.60 fr.

Begroting 1950

ontvangsten :	113.709.68 fr.
uitgaven :	111.605,36 fr.
boni :	2.104,32 fr.

Kapelanie H. Kruis (Begijnhof)

Kapelaan : E.H. Frickel

Rekening 1948

ontvangsten :	42.498.29 fr.
uitgaven :	41.504.79 fr.
	993.50 fr.

Begroting 1950

ontvangsten :	44.726.45 fr.
uitgaven :	43.453.15 fr.
boni :	1.273.30 fr.

Parochie van het Heilig Hart

Geestelijkheid

Pastoor : E.H. Van Assche
 Onderpastoors: E.H. Masui
 E.H. Ruts

Kerkfabriek

Voorzitter : Mr. A. Verwaest
 Leden : Mr. J. Boone
 Mr. J. Sak
 Mr. A. Boone
 Mr. R. Goossens
 Mr. P. Jansen
 Mr. F. Versteyleen
 Mr. J. Wens
 Mr. J. Thijs

Rekening 1948

ontvangsten :	118.756.65 fr.
uitgaven :	117.501.05 fr.
boni :	1.255.60 fr.

Begroting 1950

ontvangsten :	148.354.60 fr.
uitgaven :	147.780.00 fr.

boni :	574.60 fr.

Parochie van O. L. Vrouw Middelaars

Geestelijkheid

Pastoor : E.H. Geerts
 Onderpastoors: E.H. De Ley J.M.
 E.H. Pil

Kerkfabriek

Voorzitter : Mr. Van Gestel Jules
 Leden : Mr. Boeckx Eugeen
 Mr. Dubois Eugeen
 Mr. Proost Jozef
 Mr. Thijs Jozef
 Mr. Stoops Karel
 Mr. Boone Albert
 Mr. Stappaerts Jozef
 Mr. Deckx Constant

Rekening 1948

ontvangsten :	128.523.82 fr.
uitgaven :	128.423.45 fr.

boni :	100.37 fr.

Begroting 1950

ontvangsten :	127.364.37 fr.
uitgaven :	127.156.00 fr.

boni :	208.37 fr.

Parochie Goddelijk Kind Jezus (Oosthoven)

Geestelijkheid

Pastoor : E.H. Vermeir
 Onderpastoor : E.H. De Rop R.

Kerkfabriek

Voorzitter : Mr. L. Baeyens
 Leden : Mr. J. Van Ostade
 Mr. L. Van Gorp

Mr. A. Peenen
 Mr. R. De Ridder

Rekening 1948

Ontvangsten :	46.924.64 fr.
uitgaven :	46.907.80 fr.

boni	16.84 fr.

Begroting 1950

Ontvangsten :	30.380.00 fr.
uitgaven :	30.298.81 fr.

boni :	81,19 fr.

Parochie O. L. Vrouw (Sevendonck)

Geestelijkheid

Pastoor : E.H. Van der Auwera

Kerkfabriek

Voorzitter : Mr. Van den Brandt Adriaan
 Leden : Mr. Dierckx Frans
 Mr. Dierckx Karel
 Mr. Claessens Jozef
 Mr. Caers Jozef

Rekening 1948

Ontvangsten :	29.474.45 fr.
uitgaven :	29.288.10 fr.

boni :	246.35 fr.

Begroting 1950

Ontvangsten :	28.758.25 fr.
uitgaven :	28.717.20 fr.

boni :	41.05 fr.

De pastorij, eigendom van de Stad Turnhout, werd in eigen regie volledig hersteld.

TITEL VI

Openbaar Onderwijs

A. Stadsscholen

Stedelijke Meisjesschool Gemeentestraat.

Bestuurster : Mej. Adriaenssens Maria
Lagere School : Mej. Daemen Anna
Mej. Segers Gerarda
Mej. Van Mierlo Adolphina
Mevr. Meurrens-Venmans Elisa
Mej. Gervais Maria

Bijzondere leermeesteres: Huishoudklas: Mej. Van de Broeck
Martha

Bewaarschool : Mej. Van de Gejuchte Esther
Mej. Dirkx Cecilia, (benoemd in de Gemeen-
teraad op : 14.5.1948).

Op 5 November 1948 deed het B.N.R.O. een radio-opname van folklorische dans-, spel- en telrijmpjes door de leerlingen uitgevoerd op de speelplaats. Deze opname werd door de Vlaamse Uitzending Brussel op 17.12.1948 uitgezonden tijdens het «Kinderuurtje» van 17.30 tot 18.30 u.

In de maand Juli werd het 25-jarig ambtsjubileum van Mej. Bestuurster gevierd.

Stedelijke Jongensschool Prinsenstraat.

Bestuurder : Mr. Teuns Alfons

Lagere school : Mr. Regemeutter Florent
Mr. Raeymaeckers Louis
Mr. Sterkens August
Mr. Van Tilborg Henri
Mr. Van Gerven Jozef
Mr. Boenders Louis
Mr. Van Dooren Leo
Mr. Dubois Marcel
Mr. Van Oosten Jozef
Mej. Van den Broeck Josepha
Mej. Proost Maria

In de maand Juli werd het 25-jarig ambtsjubileum van dhr. Bestuurder Teuns gevierd.

Stedelijke Jongensschool Begijnendreef.

Bestuurder : Mr. Nuyens Henri

Lager Onderwijs: Mr. Van Thielen Marcel
Mr. Mertens Jozef (benoemd in de Raad op
4.10.1948).

Bewaarschool : Mej. Van Hooghten Maria, (benoemd in de
Raad op 28.8.1948).

Als bijzonder didactisch leermiddel werd in de stadsscholen van dit jaar af de «schoolfilm» met veel succes toegepast.

Een toestel zal door het stadsbestuur worden aangekocht. Van 8 tot 12 Juli 1949 werden in de school Begijnendreef «Pedagogische dagen» gehouden (tegelijktijd eveneens in de aangenomen school Albertstraat en de lokalen der stedelijke tekenacademie) voor het hoofdgebied Turnhout. Benevens uitgebreide tentoonstellingen, werden verschillende zittingen gehouden met al de onderwijskrachten van het gebied. Deze dagen leverden veel vruchten op van wederzijds begrijpen en vergelijking van methoden en opvoedingsmiddelen.

B. AANGENOMEN SCHOLEN

Gedurende de periode 1.9.48-31.8.49 werden twee aanneembare scholen, in vorig verslag vermeld, door de Gemeenteraad aangenomen.

parochie Sint Pieter
Aangenomen jongensschool Schoolstraat
Aangenomen meisjesschool Albertstraat
Aangenomen meisjesschool Klinkstraat
parochie Godd. Kind Jezus
Aangenomen gemengde school Oosthoven
parochie H. Hart
Aangenomen meisjesschool Corbeelsstraat
parochie O. L. Vr. Middelaars
Aangenomen meisjesschool Tramstraat
parochie O.L.Vr. Sevendonk.
Aangenomen jongensschool Sevendonk
Aangenomen meisjesschool Sevendonk
Aangenomen Bewaarschool Herentalsstraat
Aangenomen Jongensschool De Nefstraat
(aangenomen 1.9.48)
Aangenomen Meisjesschool Apostolickenstraat
(aangenomen 1.1.49)

C. VRIJ ONDERWIJS

Bewaarschool Beekstraat : EE. ZZ. Dienstmaagden der HH.
Harten
Sint Jozefcollege, Kon. Astridlaan : EE. PP. Jezuïten
Sint Victorsinstituut, Kasteelplein EE. BB. Van Liefde
Instituut H. Graf, Patersstraat : EE. ZZ. Kanunnikessen van
het H. Graf
Vrij Katholiek
technisch onderwijs
Vak- en Nijverheidsschool Zandstraat
Kant- en Naaischool Klinkstraat
Huishoudschool Kwakkelstraat

D. STAATSSCHOOL

Koninklijk Atheneum : Begijnenstraat

STATISTIEK DER LEERKRACHTEN EN LEERLINGEN
DER STADS- EN AANGENOMEN SCHOLEN OP 1.9.49

leerkrachten leerlingen

Stedelijke lagere meisjesschool Gemeentestraat	6	172
Stedelijke lagere jongensschool Prinsenstraat	12	382
Stedelijke lagere jongensschool Begijnenstraat	4	103
Aangenomen lagere jongensschool Schoolstraat	11	319
" " meisjesschool Albertstraat	7	196
" " meisjesschool Klinkstraat	4	99
Aangenomen gemengde lagere school Oosthoven	6	165
Aangenomen lagere meisjesschool Corbeelstraat	9	220
" " meisjesschool Tramstraat	13	401
" " jongensschool Sevendonk	3	95
" " meisjesschool Sevendonk	4	81
" " jongensschool De Nefstraat	11	413
Aangen. lagere meisjessch. Apostolickenstraat	11	301
	<u>101</u>	<u>2947</u>

Stedelijke bewaarschool Gemeentestraat	2	95
Stedelijke bewaarschool Begijnenstraat	1	52
Aangenomen bewaarschool Schoolstraat	2	58
" " Albertstraat	3	121
" " Klinkstraat	1	58
" " Oosthoven	3	118
" " Corbeelsstraat	5	219
" " Tramstraat	7	388
" " Sevendonk	1	49
" " Herentalstraat	4	246
	<u>29</u>	<u>1404</u>
Vrije bewaarschool Beekstraat		250
Vrije huishoudschool Beekstraat		54

Statistiek der leerkrachten en leerlingen
der middelbare en technische scholen

leerkrachten leerlingen

Sint Viktor lagere school	15	582
middelbare school met humaniora, wetenschappelijke en economische afdeling	25	538

Sint Jozefcollege	humaniora	28	516
	voorbereidende		88
Instituut H. Graf	vrije lagere school	12	343
	beroepsschool	39	486
	humaniora	22	153
	lagere normaalschool	13	155
	middelbare normaalschool	16	36
Koninklijk Atheneum		53	710
Vak en Nijverheidsschool			40
	hogere middelbare technische school		52
	middelbare vakschool		592
	avondvakschool		153
	gewestelijke land- en tuinbouwschool		53
Kant- en Naaischool		12	204

UITGAVEN VOOR ONDERWIJS
IN DE BEGROTING 1949 VOORZIEN

A. Stadsscholen.

lagere scholen

Verlichting, verwarming, waterverbruik, schoonmaak	110.000 fr.
onderhoud lokalen en meubelen	50.000 fr.
aankoop klasbenodigdheden	165.000 fr.

bewaarscholen

verwarming, verlichting, waterverbruik, schoonmaak	15.000 fr.
aankoop klasbenodigdheden	20.000 fr.

B. Aangenomen en Vrije scholen en algemene uitgaven

Toelage H. Graf (vrij middelbaar onderwijs)	45.000 fr.
Technisch onderwijs, toelagen	157.500 fr.
Hoger onderwijs, toelage vlaamse leergangen	35.000 fr.
Medisch schooltoezicht	85.000 fr.
Prijsuitdelingen	90.000 fr.
Subsidies aan de lagere scholen	501.000 fr.
Subsidies aan de bewaarscholen	130.000 fr.
Subsidies voor de aanpassing nieuwe spelling	120.000 fr.
Fonds der meestbegaafden	20.000 fr.
Vergoeding school Weelde-Statie	15.000 fr.
Aandeel pensioenen leerkrachten	40.000 fr.

Zoals vorig jaar werd weerom aan elke 1e leerling van het 8e studiejaar in de Stedelijke en Aangenomen scholen het boek «Turnhout en de Kempen» prachtuitgave der firma Brepols, — tot prijs gegeven.

MEDISCH SCHOOLTOEZICHT.

De dienst van het medisch schooltoezicht werd verzekerd door:

a) de schoolverpleegster Mej. Hermans Paula	
b) de volgende dokters :	
Stedelijke meisjesschool	Dr. Baert
Meisjesschool Corbeelsstraat	Dr. Baert
Stedelijke Jongensschool Prinsenstraat	Dr. Oomen
Meisjesschool Tramstraat	Dr. Oomen
Stedelijke Jongensschool Begijnendreef	Dr. De Peuter
Jongensschool Afdeling Patersplein	Dr. De Peuter
Jongensschool Schoolstraat	Dr. Is. De Vel
Meisjesschool Albertstraat	Dr. Neefs
Meisjesschool Klinkstraat	Dr. Neefs
Gemengde school Oosthoven	Dr. Neefs
Jongensschool Sevendonk	Dr. Emsens
Meisjesschool Sevendonk	Dr. Emsens
Bewaarschool Herentalstraat	Dr. Emsens
Jongensschool De Nefstraat	Dr. Emsens
Meisjesschool Apostolickenstraat :	Dr. F. Proost

Uit de verslagen van het geneeskundig personeel blijkt dat de reinheid en gezondheidstoestand der schoolgaande jeugd bevredigend is. Een bijzondere aandacht werd verleend aan de tandverzorging die nog al eens te wensen overlaat. De nieuwe leerlingen werden ingespoten tegen diphtheritis. Onderzoeklokalen en toebehoorten zijn immer goed in orde.

TITEL VII

SCHONE KUNSTEN — WETENSCHAPPEN — LETTEREN

Stadsmuziekacademie

Personeel

Bestuurder :	Mr. E. C. Verrees
Professoren :	
Harmonie, piano, orkest	Mr. E. C. Verrees
Notenleer	Mr. H. Van Eyck
Notenleer, samenzang	Mr. R. Noyen
Viool, Altviool	Mr. V. Van Hemel
Cello, Kamermuziek	Mr. G. Willemot
Houten blaasinstrumenten	Mr. Th. Van Sas
Koperen blaasinstrumenten	Mr. Alb. Van Bael
Notenleer, piano	Mej. Maas M.
Solozang	Mej. Van Dijk I.

Aantal leerlingen

jongens :	55
meisjes :	186
	241
totaal :	241

De plechtige proclamatie had plaats in de feestzaal Kursaal op Zondag 10 Juli 1949.

Aan de beste leerlingen der hoogste klassen werden dit jaar gouden en zilveren stadsmedailles toegekend bij hun uitgangsdiploma.

Bij deze gelegenheid werd het burgerlijk ereteken 1e klas voor 25 jaar dienst overhandigd aan :

- dhr. E. C. Verrees, Bestuurder
- dhr. Th. Van Sas, Professor
- dhr. H. Van Eyck, Professor.

Rekening 1948

Ontvangsten en uitgaven (met inbegrip van Staats en Provincieoelagen)

251.289 25 fr.

Begroting 1949

Ontvangsten en uitgaven :

460.228.00 fr.

Stadstekenacademie

Personeel

Bestuurder :	Mr. Schoeters F.
Professoren :	
Bouwkunde	Mr. Schoeters Fr.
Boutseerkunde	Mr. Avonds V.
Antiek	Mr. Van de Sande A.
Solieden	Mr. Paulussen J.
Ruimtetekening	Mr. Eykens K. (overleden 14.8.1949)
Lijntekening	Mr. Janssens J.
Bouwkunde	Mr. Van de Heyning S.
Lijntekening	Mr. Verbeek F.
Bode-opzichter	Mr. Hendrickx H.

Leerlingen

Jongens :	170
meisjes :	6
totaal :	176

Rekening 1948

in ontvangsten en uitgaven de som van : 255.439.58 fr.
waarin begrepen de toelagen van Staat en Provincie.

Begroting 1949

in ontvangsten en uitgaven : 458.846 fr.

De plechtige proclamatie had plaats in de Kursaal op Zondag 10 Juli 1949. Bij deze gelegenheid werd aan de beste leerlingen bij het uitgangsdiploma de gouden en zilveren stadsmedaille overhandigd.

Op zelfde datum had in de lokalen der school de jaarlijkse tentoonstelling plaats die buitengewoon bijval oogste. Een tekenwerk van leerling Heyns René, werd door het Stadsbestuur als aanmoediging aangekocht.

Wegens de afschaffing der bevoorradingsdiensten konden de lokalen weerom uitgebreid worden.

Stadsmuseum «TAXANDRIA»

Wetenschappelijke Bibliotheek — Stadsarchief.

De Z. E. Heer Kan. Jansen, die nog immer de ieverige en onvermoeibare Stadsarchivaris en Conservator van het Museum was overleed plotseling op 9 Mei 1949. De Stad verloor in hem een groot weldoener, geleerde en oudheidkundige. Bij het

einde van dit verslag wijden wij een «in memoriam» aan deze zeer verdienstelijke priester-geleerde.

De taak van E. H. Jansen z.g. wordt thans overgenomen door de heer Raymond Peeters, sedert 1940 hulparchivaris, zeer bedreven in het vak der kunstgeschiedenis en archiefkunde.

Het museum groeit immer aan door talrijke giften van wel-doeners en liefhebbers uit de streek en door aankopen van belangrijke werken op veilingen en bij particulieren.

De wetenschappelijke boekerij wordt eveneens goed bijgehouden en het nieuwe en oude dat zoals op de markt verschijnt wordt regelmatig in de mate van het nuttige en de mogelijkheden aangekocht. De bezoekers worden immer talrijker en archief en bibliotheek worden immer breder bekend en benuttigd.

Culturele Kringen

In alphabethische orde vernoemd, ontvingen wij van volgende maatschappijen verslag over hun werking gedurende het seizoen 1948-1949.

A. Toncelkringen

Broederband (Katholieke Toncelkring)

Voorzitter : Claessens Jan
Ondervoorzitter : Crockaert Livinus
Secretaris : Crockaert Constant
Schatbewaarder : Gevaerts Gustaaf
Toncelleider : Somers Frans
Raadslid : Bisaerts Gerard

De kring telt 24 spelende leden.

Opvoeringen : 28-11-48 — 11-12-48 — 16-2-1949 : «Fredjes offer» Januari 1949 : «Robert en Bertrand»

Catharina Beersmans (Toneel en Letterkundige Kring)

Ere-Voorzitter : Mr L. Schepens
Voorzitter : H. Nuyens
Secretaris : M. Sas
Schatbewaarder : H. Wouters
Leden van het bestuur : Rik Bockx, J. Nauwens, F. Jacobs, E. Van Mechelen, Edm. Van Ael, B. Van Remoortel.

Ledenaantal : 35

Opvoeringen : 7 & 9-11-48 «Toontje heeft een Paard getekend» (Lesley Storm)
19 & 21-12-48 «Trouw, Vlijtig en Proper» (B.E. Luthge)

6 & 8-3-49 «Leontientje» (Timmermans en Veterman).
24 & 26-4-49 «Opoc» (J. Van der Poll)

De «Kring der Getrouwen» groeit immer aan en verzekert de Beersmans Kring zijn regelmatig publiek.

Federatie van Turnhoutse Toneelverenigingen

Voorzitter-secretaris : Mertens Jos
Schatbewaarder : Dergent Paul
Bestuursleden : 2 afgevaardigden van elke aangesloten kring

Aangesloten toneelkringen : Catharina Beersmans Kring — De Sancto Bambinos — Kunstverbond — Het Licht — Pogen — Vriendenkring — Xaverianen.

Activiteit : Viering van de heer Theo Op de Beeck bij zijn 25-jarig toneel-jubileum.

7-3-1949 Voordracht door E.H. Lens : «Wording van het Moderne Toneel».

26-3-1949 Voordracht door de Hr. Sas : «Succes en mislukking van het toneel te Turnhout».

Grimeercursus : lesgever : René Van de Putte van het Nationaal Toneel — 27 regelmatige leerlingen.

Franciscusgezellen.

Proost : Z.E.P. Desiderius o.f.m.
Voorzitter: Leo Van Dooren
Secretaris Frans Joren
Schatbewaarder: Aerts Antoon
Bestuurslid: Van Kouteren Louis
Regisseur: René De Roeck

Aantal spelende leden : 21.

Opvoeringen : «Ik ben getrouwd (Jef Broeckx) 26-9-48 — 5-10-48

«Wie doodde Mister Swinden» (Jos Joosten) 19-12-48

«'n Half huis te huur» (Jos Crols) 15-1-49 — 6-2-49

«It's a long way» (Jos Crols) 25-3-49

«Het kan er van af» (Jan Verhoeven) 24-4-49.

Het Licht

Voorzitter : Van Houtven A.
Secretaris: Hens Aug.
Schatbewaarder: Willems Fr.
Toneelleider: Van Gael Fr.
Leden : Kooreman Jos
Verhoeven K.

Aantal spelende leden : 13.

Opvoeringen: «Veel lawaai om Rika» (Jan Hoogeveen) 16 en 17-10-48.
«Toon hee 't Miljoen» (H. Van Dael) 12 en 13-3-49.

Kunstverbond

Administratief bestuur:

Voorzitter: F. De Winter

Ondervoorzitter-Schatbewaarder: Malfet Toon

Secretaris: Malfet Ign.

Raadsleden: Melis P., Raeymaekers F., Van Gestel J.

Artistiek bestuur: Op de Beeck Theo

Paulussen Jan.

Malfet Ignace

Verslaggever: Melis August

Aantal spelende leden : 32.

Opvoeringen: «Jozef in Dothan» (J. van de Vondel) 20-6-48 — 1-8-48 — 8-8-48

«Proces Mary Dugan» (Bayard Veiller) 19-9-48 — 26-9-48

«Met Vieren één» (Jochem Ruth) 3-10-48 — 10-10-48

«Arsenicum en Oude Kant» (Kesselring) 17-10-48 — 24-10-48

«Parkstraat 13» (Axel Ivers) 31-10-48 — 1-11-48 — 5-11-48 7-11-48

«Kinderen op een IJsschots» (Vilem Werner) 21-11-48 — 23-11-48 — 25-11-48 — 28-11-48 — 5-12-48

«In 't gouden haantje» (Otto Haerting) 19-12-48 — 26-12-48 — 28-12-48

«Hoera 'n Jongen» (Arnold en Bach) 16-1-49 — 23-1-49 — 25-1-49

«Onder een dak» (Fabricius) 30-2-49 — 6-2-49

«Nonkel Buonaparte» (G. Forzano) 3-4-49 — 5-4-49

«Om acht uur 's morgens» (Fabricius) 27-2-49 — 6-3-49

«Wondereiland» (James Barrie) 20-3-49 — 27-3-49

«Peer Gynt» (H. Ibsen) 6-5-49 — 13-5-49.

de voorstellingen van «Peer Gynt» werden gegeven in de Stadsschouwburg Kursaal met medewerking van «De Turnhoutse Concertvereniging» onder massale toeloop van de bevolking en in aanwezigheid van dhr. Minister van Onderwijs en talrijke personaliteiten.

Met «Parkstraat 13» behaalde de kring volgende onderscheidingen op de toneelwedstrijd te Berchem, uitgeschreven door de kring «De Vlaamse Vrienden» :

- 1) Eerste prijs in de algemene rangschikking
- 2) eremetaal van Z. M. Koning Leopold III
- 3) de prijs van beste samenspel
- 4) de prijs voor éénheid en zuiverheid van uitspraak.

Pogen

Proost: E. H. Fr. Van Broekhoven
Ere-voorzitter: Mr. Jos Gils
Voorzitter: Jos Leysen
Secretaris: M. Smets
Schatbewaarder: P. Dergent
Toneelmeester: P. Verachter
Bibliothecaris-Propagandaleider: A. Van Utrecht

Aantal leden : 35.

Opvoeringen: «Bij 't wassen van de vloed» (C. Staes) 10-10-48
«De cenzame hoeve» (Joh. N. Tromp) 12-12-48 — 26-12-48
16 en 17-2-49 — 27-2-49 — 27-3-49 — 28-4-49.

Sancto Bambinos

Voorzitter: J. Van Ostade
Spelleider: J. Hendrickx
Ondervoorzitter: A. Willems
Secretaris: X. Hendrickx
Schatbewaarder: G. Van Wuytswinkel
Bestuursleden: A. Bax, J. Van den Borne

Aantal leden : 17.

Opvoeringen: «Weg met de vrouwen» (A. Enthbroek) 17-10-48 — 24-10-48 — 31-10-48
«Heb ik mijn kind gedood» (F. Van Duinen) 24 en 25-4-49.

Vriendenkring (Koninklijke Toneelvereniging)

Algemene Voorzitter: A. Leysen
Artistieke leider: F. Joosten
Schrijver: J. Peeters

Opvoeringen: «Tovaritch» (Jacq Deval) 14-12-48 — 12-1-49
16-1-49
«De Secretaris van Napoleon (B. v.d. Heyde) 19-4-49.

Xaverianen. (Koninklijke Maatschappij) — Toneelafdeling

Voorzitter: L. Haesendonckx
Secretaris: J. Verboven
Spelleider: L. Van Heertum
Bestuursleden: L. Van den Broeck,
V. Hoppenbrouwers.

Opvoeringen: «Kinderen» (Fabricius) 4-10-48 — 11-10-48
«Op zoek naar het koffertje» 19-12-48
«De Gouden Clown» (W. V.d. Berg & Grosfeld) 13-3-49
«Moderne Meisjes») 13-3-49

B. Muziekmaatschappijen

«De Volkswil»

Voorzitter: Van Houtven A.
Secretaris: Hens Aug.
Muzikleider: Van Sas L.
Schatbewaarder: Willems Fr.
Bestuursleden: Van Houtven Fr.
Weygers J.

40 spelende leden.

Concerten : 30-4-49

Wandelconcerten : 24-9-48 — 24-10-48-1-5-49.

«Lion der St. Maria-Chiro»

Bestuurder: E.P. Desiderius
Hoofdleder: Mr. K. Slangen
Muzikleider: H. Dirckx.

44 spelende leden.

Concerten : 2-7-49 — 13-8-49

Wandelconcerten : 30-10-48 — 13-3-49 — 10-4-49 — 18-4-49
15-5-49 — 19-6-49 — 3-7-49 — 17-7-49 — 26-7-49 — 14-8-49 — 15-8-49 — 21-8-49.

«Verbroedering» (Turnhoutse Harmonika Maatschappij)

Voorzitter : Maes H.
Ondervoorzitter: Claessens L.
Muzikleider: Devoght J.
Ondermuzikleider: Jacobs Aug.
Schatbewaarder: Geerts J.
Schrijver: Van Mechelen J.
Bestuurslid: Lenders J.

37 spelende leden.

Concerten : 11-8-49 — 10-9-49

Wandelconcerten : 5-9-48 — 12-9-48 — 18-4-49 — 24-4-49
— 15-5-49 — 22-5-49 — 29-5-49 — 30-5-49 — 19-6-49 —
20-6-49.

«Verenigde Muzikanten»

Voorzitter : Fleeracker Eug.
Ondervoorzitter: Van Deun Alf.
Schatbewaarder: Adams Frans
Schrijver: Van Mechelen Al.
Raadsman: Bertels Fr.

25 spelende leden.

Concerten : 21-5-49 — 16-7-49 — 13-8-49.

Wandelconcerten : 24-9-48 — 27-3-49, benevens verschillende
uitsappen bij verschillende gelegenheden.

«Vermaak na Arbeid»

Voorzitter: J. Peeters

Onder-Voorzitter: Embrechts L.

Bestuurder: Noyen R.

Schatbewaarder: Pastijn A.

Secretaris: Hendrickx J.

Bestuursleden: Seuntiens J., Bockx Fr., Claessens L.,
Broeckx G. 40 spelende leden.

Concerten: 25-5-49 — 25-6-49 — 11-7-49

Wandelconcerten: 27-11-48 — 12-2-49 — 27-2-49 — 13-3-49
— 10-4-49 — 26-5-49 — 5-6-49 — 17-6-49 — 19-6-49 —
24-6-49 — 29-6-49 — 17-7-49 — 13-8-49 — 22-8-49.

«Xaverianen» (Koninklijke Maatschappij) Muziekafdeling.

Voorzitter: L. Geentjens

Schatbewaarder: J. Roosen

Schrijver: L. Roosen

Bestuursleden: A. Maelans, L. Meeuwis

Concerten: 16-5-49 — 21-7-49

Wandelconcerten: 24-9-48 — 22-11-48 — 24-3-49 — 20-3-49
— 19-6-49 — 21-6-49 — 10-7-49 — 21-8-49.

Turnhoutse Concertvereniging

Dinsdag 9 November 1948, 20 uur, Schouwburg Lux
Symphonisch Concert.

Werken van: Franz Schubert — Mozart — Rossini — Händel
— Lodewijk Mortelmans — Ev. De Roye — Franz Liszt.

Soliste: Mevrouw Mia van den Bosch, Sopraan van de Koninklijke Vlaamse Opera te Antwerpen.

Dinsdag 21 December 1948, 20 uur, Schouwburg Lux
Symphonisch Concert.

Werken van: Rimsky Korsakoff — Max bruch — D'Haeyer —
Massenet — Borodine.

Solist: Jan Laurent, Violist, Professor aan het Conservatorium te Gent.

Dinsdag 1 Februari 1949, 20 uur, Schouwburg Lux
Recital, met medewerking van:

Z. Krukowsky, Bariton, Solist aan de Scala van Milaan en het Paleis van Schone Kunsten te Brussel.

Dinsdag 22 Februari 1949, 20 uur, Schouwburg Lux
Symphonisch Concert.

Werken van: Haydn — van Beethoven — Jef Maes — Debussy
Chabrier.

Solist: Frederic Gevers, Klaviervirtuoor.

Vrijdag 6 en Vrijdag 13 Mei 1949, Stadsschouwburg Kursaal
Gala-kunstavond in samenwerking met «Kunstverbond».

Opvoering van Ibsen's «Peer Gynt», muziek van Edv. Grieg.
Muzikale leiding: Jef Maes.
Toneelregie: Jenny Van Santvoort.
In de hoofdrol van «Peer Gynt»: Theo Op de Beek.

C. Culturele Kringen

De Wielewaal (Ornithologische vereniging)

Voorzitter: W. Paulussen

Ondervoorzitter: J. Keuppens

Secretaris: A. Waterschoot

Schatbewaarder: L. Bauwens

Leden: E.H. Segers, A. Baten, A. Leysen, J. Huygens,
A. Boone

Ledenaantal: 160

Activiteit: 6 Wintervoordrachten:

«De vorming van de eischaal» (dhr. Hellebrekers - Delft
- Nederland)

«Texel-film» met inleiding door E. H. Segers (Turnhout)

«De Bergeend aan de beneden-schelde» (dhr. Van der
Vloet - Antwerpen)

«Strandpluvier en dwergstern aan de Vlaamse Westkust»
(Dr. Grootaerts - St. Joris-Weert)

«De schaal der vogeleieren» (W. Paulussen - Turnhout)

«Ledenavond» (A. Boone e.a. Turnhout)

20 Uren les (Systematiek in de ornithologie)

7 Zomeruitstappen:

Postel

Winkelsbroek Turnhout

Goirle (Nederland)

Schouwen (Nederland)

Geel

Arendonk

Zandvliet

Dononaea (Koninklijke Bloemenmaatschappij)

Ere-Voorzitter: A. Boone

Voorzitter: A. De Somer

Secretaris: K. Stefens

Penningmeester: M. Dijkmans

Botanisch leider: N. Taeymans

Bibliothecaris: J. Van Looy

Leden: J. Mertens

A. Tuytelaers

G. Wauters

Activiteit: Verschillende filmavonden gewijd aan natuur-filmen,
 Uitstappen naar floralien e.d.
 Bloemententoonstelling
 Bloemenfeest
 Voordrachtavonden.

Fantasia (Kamerkoor)

Voorzitter-dirigent : J. Crols
 Schrijver: L. Snoeckx
 Schatbewaarder: W. Baten

Aantal leden : 21

Activiteit: Optreden in Kursaal, Massa-vergadering A.C.V.
 Optreden bij de «Dag der Katholieke Jonge Schrijvers»
 Optreden bij een ro-tal propaganda-avonden der Chr. Mutualiteiten
 Optreden bij vergaderingen der christelijke vrouwengilde

K(atholieke) V(laamse) H(ogeschool) U(itbreiding)
Kring Hoger Leven

Voorzitter: Hr. Schiltz
 Ondervoorzitter: Em. Van den Hove d' Ertserijck
 Geestelijk adviseur en penningmeester: E.H. Nuyts
 Secretaris: F. Govers
 Bestuursleden: A. Van Hoeck
 E.P. Norbertus o.f.m.
 E.P. Van Assche S.J.

Aantal leden : 108

Activiteit : Voordrachten:

«Waarop berust onze geloofs zekerheid» (E.P. Van Assche)
 «Erasmus» (F. Le Paige)
 «Is sociaal-economische neutraliteit mogelijk?» (E. P. N. Devolder)
 «Brueghel» (E.H. Lens)
 «Politieke problemen in Congo» (J. Van Bilsen)
 «Ghandi» (H. Schiltz)
 «Ierland, natuur, volk, kunst» (Dr. Knipping ofm.)
 «Constitutie, karakter en hormonen» (Dr Van Baarle)
 «Staat en Gezag, democratie en wettelijkheid» A. Van Hoeck
 «Het Woningprobleem» (A. de Vos)
 «De toekomst van de economie» (K. Van de Pol)
 «Debat over het kloosterwezen» (E.P. Norbertus)
 «Zo zijn wij, Kempenaren» (Hr. Em. Van Hemeldonck)

Publieke voordrachten: «Leon Bloy» (Pieter van der Meer Je Walcheren)
 «De zedelijke toestand in Vlaanderen» (A. Kriekemans)
 «De Cineast — K. Dekeukeleire» (E.P. Vandenbunder sj.)
 Lessen in wijsbegeerte : 44 leerlingen.

Oud-Leerlingen-Bond Koninklijk Atheneum

Voorzitter: L. Van Beek
 Secretaris-beheerder: A. Jacobs
 Secretaris-verslaggever: G. Aertsens.
 Boekhouder: J. Geerts

Leden : L. Boenders, J. M. Boone, F. De Coen, J. Lefevere, J. Smets, L. Stroobant, M.A. Tits, J. Van den Broeck, F. Van Houtte, E. Van Ael, A. Willems.

Ledenaantal : circa 300.

Voordrachten: «Het Parlement gezien van uit de Perstribune» (H. Hendrickx)
 «Erasmus» (Le Paige)
 «De Vlaamse beweging Nu» (Max. Lamberty)
 «Koloniale problemen in Ruanda-Urundi» (Alb. Van Hoeck)
 «Waarheen met de hedendaagse schilderkunst» (J. Vaerten)

St. Victorskring (Koninklijke Oud-Leerlingenbond)

Voorzitter: C. Dergent
 Secretaris: F. Beyens
 Proost: E. H. Van Broeckhoven
 Schatbewaarder: A. Hendrickx
 Raadsleden: J. Gils
 A. Bauweraerts
 L. Adriaensen
 J. Hulselmans
 J. Beyens

Aantal leden : te Turnhout : 300
 buiten » 386

totaal: 686

Activiteit: Een «fonds der meestbegaafden» in de schoot van de Kring opgericht geeft ieder jaar aan onbemiddelde jongens de mogelijkheid om studies in St. Victor te kunnen doen.

«St. Victors-galm» driemaandelijks tijdschrift wordt op circa 2000 exemplaren verspreid.

Voordrachten: «Wintergasten» (E. H. Segers)
 «Helderziendheid» (A. K. Morez)
 «De Pers» (E. P. Dr. Scholl)
 «Het begrip Mens» (Dr. J. Van Herck)
 «De congregatie der E.E. BB. Van Liefde» (»V. Assistent Koenraad).

Op 6.2.49 werd een «Katholieke jongeren gemeenschapsdag» gehouden voor jonge Katholieke schrijvers en dichters.
 Op Zondag 3 Juli 1949 werd de grootse jubelviering gehouden van het 50-jarig bestaan van het instituut. Gans de organisatie dezer grootse viering was aan Sint Victorskring opgedragen.

Turnhoutse Foto- en Kinokring

Algemene voorzitter: L. Van den Hulle
 Algemeene secretaris: K. Deroo
 Algemene penningmeester: P. Van den Nieuwenhuysen
 Afdeling Foto: Voorzitter M. Van Ael
 Secretaris: F. Roymans
 Penningmeester: P. Van de Nieuwenhuysen
 Afdeling Kino: Voorzitter: B. Croenen
 Secretaris: F. Roymans
 Penningmeester: P. Van de Nieuwenhuysen

Aantal leden: Foto-afdeling: 55 leden
 Kino-afdeling: 16 leden

71 leden

Activiteit:

Van 11 tot 13 September 1948: Fotosalon
 Op 22.9.48 Projectieavond: L. Van den Hulle
 14.2.49 Voordracht door: Martien Coppens, Nederlands kunstfotograaf
 11.4.49 Voordracht: Naar Knokke en terug naar de Kempen (K. Deroo)
 26.4.49 Voordracht: Dick Deboer, Nederlands fotoliteratuur uitgever
 Voordracht: Dr. De Wandelaar specialist-de blauwe ziekte. Reisindrukken naar Amerika.

D. Sport - en Lichaamcultuur

De Rode Turners.

Voorzitter: J. Van Heupen
 Ondervoorzitter: G. Keuten
 Secretaris: A. Beyens

Schatbewaarder: H. Geerts
 Turnleider: L. Boenders
 Turnleidsters: Mevr. Princen-Van Dooren J.
 Mevr. Van Litsenborg-Beyens A.
 Toestelmeesters: F. Van Dooren
 J. Hens.

Aantal leden: 104.

Activiteit:

5-9-48 Sportfeest Hemiksem
 20-9-48 Optocht
 2-10-48 Interclubwedstrijd in kunstturnen met «Volharding Boom»
 19-12-48 Congres Antwerpse Gouw Soc. Turnbond
 7-1-49 Medewerking Bonte Avond in Kursaal
 6-3-49 Gouwkampioenschap kunstturnen (1e cat. dames-heren)
 13-3-49 idem (cat. 2, Willebroeck).
 19-3-49 Terugwedstrijd «Volharding Boom».
 1-5-49 Optocht.
 28/29-5-49 Gouwfeest Hoboken.
 30-7-49 Openlucht Turnfeest op de markt.
 13/14/15 deelname aan de bondsfeesten te Seraing.

«Kracht en Zwier» (Koninklijke Turnvereniging)

Voorzitter: F. Smulders
 Ondervoorzitter: J. Joosten
 Secretaris: A. Diels
 Schatbewaarder: J. Smulders
 Raadsleden: Mevr. Van Ballart, A. Bosmans, F. Coninckx,
 J. Crols, A. Jacobs, A. Pastijn, R. Van Ballart,
 F. Van der Veken.

Aantal leden:

Meisjes	: 50
Juffers	: 43
Turnsters	: 25
Knapen	: 38
Jongelingen	: 11
Turners	: 23
Veteranen	: 14
Muzikanten	: 28

total: 232

Activiteit: a) te Turnhout:

17-10-48 herdenking 25-jarig bestaan der Turnzaal.
 Huldebetoon en gedenkplaat.

- 19-12-48 4e verjaringsfeest van het clublokaal
 4-3-49 Medewerking bonte avond in Kursaal
 9-7-49 Openluchtfeest op de markt.
 17 en 24-7-49 optreden in de Rijksmiddelbare school
 ter gelegenheid der Vlaamse Kermis aldaar.

b) buiten de stad :

- 26-5-49 Openluchtturnfeest te Eindhoven
 19-6-49 Noordergouwenwedstrijd Boom
 Turnsters (4e) Turners (3e).
 26-7-49 Noordergouwenfeest te Mortsel
 6-7 & 8-8-49 Internationale turnwedstrijd te Oostende:
 de Turnsters veroverden er de 1e plaats.

«Lenig en Gezwind» (Katholieke Turnkring)

Proost: E.H. Deckers
 Voorzitter: J. In 't Ven.
 Onder-voorzitter: G. Arts
 Schrijver: A. Loyens
 Hulp-schrijver: H. Van Hoeck
 Schatbewaarder: C. In 't Ven
 Toestelmeeester: H. Machielsen
 Turnleider: J. Van der Flaes
 Bestuurslid: J. Loyens.

Dames-afdeling :

Voorzitster : Mevr. Wouters-Verschuieren
 Schrijfster: Mej. Hoefkens M.
 Schatbewaarster: Van Dijk Alb.
 Leden: Van Even B., Van Gelder J., Loyens L.
 Algemene leidster: Van Even S.
 Leidsters: Van oprop L., In 't Ven M., Van der Flaes Y.

Aantal leden: jongens-heren : 80
 meisjes-dames : 150

totaal : 230

Activiteit :

- 18-11-48 : Turnfeest te Merksplas.
 16-17 Oktober: Persoonlijk gouvkwampioenschap te Terhagen.
 10 leden.
 14-1-49 : Turn-show in Kursaal
 23-1-49 : Persoonlijk bondskampioenschap te Zele. K. Aerts
 27-1-49 : Turnfeest te Beerse
 30-1-49 : Persoonlijk kampioenschap te Leuven. Teurlings-
 Aerts-Loyens-Bruers.
 27-2-49 : Turntornooi Antwerpen. K. Aerts.

- 27-3-49 : Turntornooi Antwerpen. K. Aerts en Teurlings
 28-5-49 : Meisjes nemen deel aan bondsfeest te Bois-de-
 Breux (Luik)
 12-6-49 : Leerlingengouwfeest te Hemiksem
 9/10-7-49: Bondsfeest voor leden te Leuven
 17-7-49 : Gouwfeest meisjes te St. Niklaas
 30/31-7-49: Gouwfeest jongens te Duffel
 7-8-49 : Kempisch verbondsfeest te Westerloo
 13-8-49 : Turnfeest op terrein F.C. Turnhout.

F. C. Turnhout (Koninklijke Football-Club)

Voorzitter: J. Verbeek
 Ondervoorzitter: K. Van Doninck
 Schatbewaarder: G. Bergen
 Secretaris: L. Dieltiens
 Technisch leider: H. Beyens
 Bestuursleden: F. Peeters - J. Campers - J. Leysen - C. Mi-
 chielsen - L. Raymaekers - J. Balemans - J.
 Quadflieg - L. Vorsters.

Geestelijke leider: E. P. Desiderius.

Aantal leden: werkende leden : 105
 spelende leden : 700

Activiteit: F.C. Turnhout heeft 10 regelmatig-spelende ploeg-
 en in lijn gebracht. De 1e ploeg behaalde de 3e plaats
 in 1^e Afd. B.

Gedurende de zomer worden kadetten-tornooien inge-
 richt waaraan 12 ploegen deelnemen.
 In de «Wedstrijd van de jonge voetballer» (Heyzel-
 Brussel) bekwam de speler: Vermeulen Paul, junior,
 de 3e plaats tussen de 25 finalisten.

Athletiek-afdeling: Landelijk kampioen 1948-49 (finale tegen
 Waregem).

Leider: Caers (Beerschot)
 Voorzitter: Mr. J. Christiaensen.

OPENBARE BOEKERIJEN.

Openbare Aangenomen Boekerij Markt.

Aantal uitgeleende werken gedurende het seizoen 1948-49 :
 28.686

Aantal lezers : 1026

Boekenfonds: 13.290

(Nederlandse	11988
Fransse	1027
Duitse	130

Engelse	145
Kinderboeken	2007
Vakboeken	1374

Openbare Aangenomen Boekerij «De Volkswil»

Aantal uitgeleende werken : 11.340

Aantal lezers 294.

Openbare Aangenomen Boekerij «Willemsfonds»

Aantal uitgeleende werken : 2.374.

TITEL VIII

GEZONDHEIDSDIENST

Gezondheidscommissie

- Voorzitter : dhr. Van Ussel E., Geneesheer, Deken Adamsstraat 19.
- Secretaris : dhr. Crols J., afgevaardigde van de mutualiteit: Arrondissementsverband der Christelijke Ziekenkassen, Oude Vaartstraat 29.
- Leden : Mevr. Dergent-Bouvin Th., Schepen der Stad Turnhout, Gierle Dreef 33.
 dhr. Neefs L., Geneesheer, Korté Begijnenstr. 16.
 dhr. De Vel Is., Kinderarts, Leopoldstraat, 20.
 dhr. Verschuere J., Apotheker, Markt 5.
 dhr. Cornil E., Apotheker, de Merodelei 2.
 dht. Princen E., Provinciaal Ingenieur, Herentalsstraat 3.
 dhr. Van Hoppe M., afgevaardigde der mutualiteit Bond Moyson, Akkerpad 34.

De commissie vergaderde ieder kwartaal.

Zitting van 30-9-1948: In deze zitting wordt gehandeld over het toezicht op het slachtvlees, over de inenting tegen diphteritis, het onderzoek van het drinkwater, de tandverzorging, kinderheil en gezondheidsboekjes, ontluizing, pokinenting en ontsmetting.

Zitting van 30-12-1948: gehandeld wordt over: statistiek der overlijdensoorzaken, melkonderzoek, open waterputten, hinderende inrichtingen inzake volksgezondheid, varkensstallen, ontsmetting van woningen, inenting tegen diphteritis, vervoer van zieken, code van politiereglementen inzake openbare gezondheid.

Zitting van 17-3-1949: gehandeld wordt over : ziekenwagens,

hinderende inrichtingen, open waterputten, ontsmetten van woningen, woningbouw, tandbederf in de scholen, regelmatig onderzoek der leerkrachten, publieke sanitaire inrichtingen, verkeersmoeilijkheden en jeugd.

Zitting van 9-6-1949: gehandeld wordt over: tandbederf, gezondheidscentrum, sanitaires, electriciteits-uitbreiding, woonwagens, tramverkeer, wegenis Taeymanslaan, werk der volkstuinten, controle der eetwaren, groenreservaat in de stad, beplantingen.

De toestand inzake geneeskundig apparaat der stad blijft voorlopig ongewijzigd. Niettemin is het ontworpen geneeskundig centrum zijn wording nabij. Ook het geneesheren- en apothekerskorps is op peil, zo niet ruim belast. Inzake volksgezondheid mogen we zeggen dat Turnhout verre bevoorrecht is tegenover vele gemeenten in de streek.

TITEL IX

JUSTITIE — OPENBARE VEILIGHEID — GEVANGENIS

POLITIE — BRANDWEER

Brandweerkorps

Officieren

1. Cdt. A. Verrees
2. Kap. Goossens Kar.
3. Luit. Evers H.
4. O/Lt. Van Haeren Jan
5. O/Lt. De Geeter G.

O/Officieren

6. Adj. Swannet Fr.
7. Serg. Maj. Hens Fr.
8. Serg. Boogaerts Joz.
9. Serg. Maes H.
10. Serg. Van Haeren L.
11. Serg. Van Riemen Fr.

Mekaniekers

12. Korp. Hens Karel
13. Korp. Neeckx Henri
14. Borghs Joz.
15. Belarbre Fr.

Manschappen

25. Baelus Fr.
26. Bertels Jan
27. Caethoven Jan
28. Claessens Joz.
29. Coninckx Alb.
30. Cornelissen Jan
31. Daems Alf.
32. Daems Jan
33. De Beucker Eug.
34. De Kort Adr.
35. Druyts Leop.
36. Druyts Louis
37. Goossens Ferd.
38. Hannes Edw.
39. Hulselmans Jan
40. Jansen Alf.
41. Janissen Petrus
42. Kevelaers Louis
43. Kuppens Fer.
44. Michielsens Vict.
45. Pluym Guil.

- 16. Janssens Leon
- 17. Neeckx Frans
- 18. Van Bellingen J.

Korporaals

- 19. Cornelis Jan
- 20. De Kort René
- 21. Geenen Louis
- 22. Huybrechts Lamb.
- 23. Loyens Joz.
- 24. Van Roy Gust.

- 46. Smets Is.
- 47. Toelen A.
- 48. Van Bladel Karel
- 49. van den Boor Aug.
- 50. Van der Celen Jan
- 51. Van der Celen Karel
- 52. Van Gelder Fer.
- 53. Van Haeren Jan
- 54. Van Ostaede Alb.
- 55. Van Ostaede Petrus
- 56. Verheyden Nic.
- 57. Vervecken René
- 58. Wouters René
- 59. Wijgaerden Aug.
- 60. Wijgers Gust.

In 1949 werd het stedelijk brandweerkorps 24 maal opgeroepen. Hieronder waren 6 grote branden: Houthandel Levré, Landbouwer Verheyen te Sevendonk, Hr. Viskens in de Patriottenstraat, Huis Neeskens; de Merodelei, Van Clé, in de Victor Van Halstraat, Schrijnwerkerij Dupret op het Kasteelplein.

Ontslag werd verleend aan de Brandweerman Van Gelder.

Werden aangenomen : Kevelaers Louis
Caethoven J.
Baelus Fr.

Wij hebben het overlijden te melden van erepompier L. Dockx. Ook werd dit jaar overgegaan tot de aankoop van 2 pompen «Denis», 1000 m. slangen van 70 en 50 koppelingen, en 200 m. slangen van 45 en 10 koppelingen.

Volgende eretekens werden uitgereikt :

Sergeant Maes H., voor 25 jaar dienst
Delarbre Fr. en Neeckx Fr. voor 15 jaar dienst.

De heer Dieltiens werd gevierd om zijn 25 jaar penningmeesterschap.

Werden gepensionneerd: Lt. Evers H.
Brandweerman A. De Kort.

Politie

Plichten van 1 September 1948 tot 31 Augustus 1949

Plichten Voorzitter der Rechtbank	5
Plichten Procureur Generaal	3
Plichten Auditeur Generaal	10
Plichten Procureur des Konings	366
Plichten Onderzoeksrechter	24
Plichten Vrederechter	6

Plichten Krijgsauditeur	32
Plichten O. M. bij Politierechtbanken	494
Aanrijdingen: Gekwetsten	26
Stoffelijke schade	97
Vervoer en verkeer	467
Diefstallen	24
Gauwdieft	11
Diefstallen aan uitstalling	2
Rijwieldiefstallen	20
Aanslagen eerbaarheid - goede zeden	7
Verdwijningen	3
Laster en eerroof	3
Heling	8
Oplichting - Misbruik van vertrouwen	9
Zelfmoorden	5
Overspel - onderhoud bijzit	10
Slagen en verwondingen	14
Smaad	13
Opstand	2
Landloperij	123
Dronkenschap	23
Nachtrumoer	13
Sluiting herbergen	30
Branden	0
Verschillende inlichtingen & vervolg P.V.	84
Gem. reglementen & kleine overtred.	42
Leurhandel	2
Hinderlijke inrichtingen	3
Dansen Herbergen	8
Bouwreglement	14
Plichten Staatscommissarissen	100

Totaal : 2112

Rechtbank van 1e Aanleg

De Rechtbank van eerste aanleg te Turnhout is thans samengesteld als volgt :

Voorzitter en Kinderrechter : H. Alb. Boone

Rechters: III. A. van den Hove d'ertsenryck

- H. Schiltz
- J. Kempeneer
- R. Verhoeven
- A. Boeckx

Plaatsvervangende Rechters : III. A. De Somer
R. Schuermans

Procureur des Konings: H. F. Le Paige
Substituut-Procureurs des Konings: H. R. Van Aert
J. Janssens

Hofdgriffier: H. L. De Belder

Griffiers: H. J. Van Laer
Th. Tauwenberg
M. Bruyndonckx

Boventallig griffier: H. K. Peeters.

Ingevolge het Regentsbesluit van 30 Juli 1948 werd het Reglement der Rechtbank gewijzigd als volgt: De Rechtbank is samengesteld uit vier Kamers. De eerste Kamer, met drie Rechters, zetelt in burgerlijke en handelszaken, de Woensdag en Donderdag; de tweede Kamer houdt zitting, in correctionele zaken, de Vrijdag; de derde Kamer, met één Rechter, zetelt in burgerlijke en handelszaken, de Dinsdag; de vierde Kamer, met één Rechter houdt zitting in correctionele zaken de Zaterdag.

In het jaar 1948 werden er door de Rechtbank van deze zetel beslecht: 1176 Correctionele zaken;
678 Burgerlijke en Handelszaken op dagvaarding;
361 Burgerlijke zaken op rekwest.

Tabel der Advocaten

Tuchtraad :

Stafhouder : L. De Peuter

Leden : Corstjens W., Schuermans R., Van Hal A, Van Damme M.

Advocaten:

Smolderen Edward	Turnhout
Kruijfhooft Jozef	Turnhout
De Peuter Leon	Herentals
Van Hal André	Turnhout
Verachttert Carl	Herenthout
Helsen Emiel	Mol
Versteylen Henri	Turnhout
Gepts Gerard	Mol
Schuermans Raymond	Turnhout
Corstjens Winand	Turnhout
Van Damme Marcel	Turnhout
De Somer André	Turnhout
Van Gerven Laurent	Turnhout
Janssens Arthur	Geel
Van Gorp Herman	Turnhout
Verbist Raphaël	Geel

van den Hove d'Ertsenrijck	
Emiel	Turnhout
Wouters Frans	Geel
Aerts Armand	Hoogstraten
van Schoubroeck Francis	Herentals
Boone Alfons	Turnhout
Van Cauwenbergh Jules	Mol

Advokaten Stagisten :

Gilles Jozef	Geel
Mortiers Laure (Echtg. Dierickx)	Turnhout
De Vel Francis	Turnhout
De Cannière Jacques	Herentals
van 't velt Felix	Oud-Turnhout

Advocaten Pleitbezorgers :

Smolderen Edward	Turnhout
Kruijfhooft Jozef	Turnhout
Van Hal André	Turnhout
Schuermans Raymond	Turnhout
Van Damme Marcel	Turnhout
De Somer André	Turnhout
Corstjens Winand	Turnhout

Ere-Advocaat: Jansen Leo Turnhout

Bureel van kosteloze raadpleging :

Voorzitter Mr. Leon De Peuter.

Vrederecht van het Kanton Turnhout

Samenstelling :

Bij besluit van de Prins Regent dd. 21 April 1949, werd de heer Emiel van den Hove d'Ertsenryck, advocaat te Turnhout, benoemd tot plaatsvervangend vrederechter.

Bij besluit van de Prins Regent dd. 7 Mei 1949 werd de heer Raymond Schuermans, plaatsvervangend vrederechter, benoemd tot plaatsvervangend rechter bij de rechtbank van eerste aanleg te Turnhout.

Het vrederecht is dus samengesteld als volgt :

Vrederechter: de hr. Alfons De Clercq

Plaatsvervangende vrederechters :

Marcel Van Damme, advocaat te Turnhout

Emiel van den Hove d'Ertsenryck, advocaat te Turnhout

Griffier: de hr. Armand Hendrickx

Commies-Griffier: de hr. Jos Janssens.

Activiteit:

Vredegericht.

In 1948, bij het begin van het jaar, waren 78 burgerlijke zaken aanhangig, in de loop van het jaar werden 246 zaken aanhangig gemaakt, wat dus een totaal van te beslechte zaken geeft van 324.

Hiervan werden geëindigd :

door een vonnis op tegenspraak:	
in hoogste aanleg	19
met last van hoger beroep	147
door een verstekvonnis: in hoogste aanleg	18
met last van hoger beroep	11
door een vonnis van schrapping	64
door een vonnis van onbevoegdheid :	1

260 zodat dus,

op het einde van het jaar, 64 zaken te beslechten bleven, waarin, in de meeste zaken tussenvonnissen waren gegeven, bv. aanstelling van een deskundige, plaatsbezoek voorschrijvend of een getuigenverhoor bevelend;

Er werden in de loop van het jaar 1948, 108 tussenvonnissen uitgesproken.

Bovendien werden, in de loop van het jaar 1948, 15 zaken op vrijwillige verschijning ingeleid, waarvan geëindigd werden 1 door een vonnis in hoogste aanleg en 14 door een vonnis met last van hoger beroep.

Er werden 615 aangiften van werkongevallen aan de griffie ingezonden. 17 accoorden, inzake werkongevallen, werden bekrachtigd.

101 familieraden werden gehouden; 2 akten van aanne-
ming, 28 akten van ontvoogding en 170 akten van bekendheid
werden opgesteld.

12 verkopen van onroerende goederen en 21 vereffenin-
gen werden gehouden.

Politierichtbank.

Tijdens de loop van het jaar 1948 werden 643 zaken gevon-
nist :

verkeersongevallen - overtreding	518
leerplicht	13
landloperij - bedelarij	107
op rechtstreekse dagvaarding	5
	643

Gevangenis

Personeel: ongewijzigd.

Het personeel omvat :

Bestuurder — Onderbestuurder — Aalmoezenier —
Geneesheer — Onderwijzer — Bureelhoofd — Op-
steller-rekenplichtige — 2 opstellers — sociale as-
sistente — Hoofdbewaarder — 2 technici — 4 e.a.
bewaarders — Ziekenverpleger — 34 bewakers.

De gemiddelde bevolking bestaat uit gemeenrechtelijke en in-
civicke veroordeelden en wordt op 190 geschat.

Het regiem is merklijk vermilderd: door veroordeelden wor-
den aan medegevangenen taalcurssussen gegeven, voordrach-
ten over geschiedenis, letterkunde enz...

De bezoeken in de gekende celletjes werden afgeschaft en
vervangen door bezoeken in een zaal, aan tafeltjes (onder toe-
zicht).

Filmvoorstellingen werden regelmatig ingericht.

De borstelmakerij, voor een tiental jaren ingericht, en waarin
meestal de zwaarder-veroordeelden werkzaam zijn, is zeer be-
drievig. De borstels, van allerlei slag, worden meest aan open-
bare besturen verkocht.

Een sociale dienst werd voor de behoeftige gevangenen inge-
richt met medewerking van verschillende meer begoede ge-
detineerden.

Werkboekjes

Door de diensten der Bevolking werden afgeleverd :

aan jongens minder dan 16 jaar	49 werkboekjes
aan meisjes minder dan 21 jaar	99 werkboekjes
aan jongens boven de 16 jaar	154 werkboekjes

totaal : 302 werkboekjes

Eenzelvigheidskaarten

Er werden 2.821 eenzelvigheidskaarten afgeleverd. Ruim de
helft hiervan waren hernieuwingen van versleten en weder-
ingeleverde kaarten.

TITEL X

MILITIE

Gedurende het jaar 1948-1949 wordt de lichte 1950 gekeurd.
Deze keuring geschiedt nog immer door het 2e Werfbureau te

Antwerpen, dat hiertoe te Turnhout zetelt in de lokalen der Victor Van Halstraat (Tekencademie).
Voor de Sted Turnhout kunnen we volgende gegevens verstreken betreffende deze keuring :

I. Telling en inschrijving

1. Ingeschreven voor de lichteing 1950	318 miliciens
2. Belgen die niet voor de lichteing zijn ingeschreven volgens de Frans-Belgische overeenkomst van 1928	1
3. Vreemdelingen die werden geteld doch niet ingeschreven bij de telling en inschrijving van de lichteing	2

II. Bij de telling te voegen miliciens

1. Uitgestelden voor een bepaalde tijd uit vorige lichteingen	102
2. Voorlopig afgekeurden uit vorige lichteingen	52
3. Weerspannigen die de verrichteing voor deze lichteing moeten meemaken	3
4. Vervroegden op eigen aanvraag	16
Totaal : 494	

III. Van de lichteing af te trekken

1. Uitgeslotenen	0
2. Ingeschrevenen die reeds als vrijwilliger dienen	5
3. Ingeschrevenen die bij vervroegde dienstneming bij vorige lichteingen zijn ingedeeld	5
4. Ingeschrevenen vrij van dienst in vredeestijd	
a) onbepaald uitstel (art. 10)	20
b) dienstontslag (art. 4 BW 25-6-'46)	2
5. Ingeschrevenen met uitstel voor bepaalde tijd	123
Totaal : 155	

IV. Keuring

1. Te keuren miliciens	339
2. Niet opgekomen	4
3. Gekeurde miliciens	335

V. Uitslag van de keuring

1. Vrijgestelden wegens blijvende ongeschiktheid	26
2. Voorlopig afgekeurden	40
3. Niet tot vervroegde dienstneming toegelaten	0
Totaal : 66	
4. Tot de dienst geschikt bevonden miliciens	269

VI. Overgifte van het contingent

1. Ontheffing (Art. 57)	2
2. Voor de dienst aangewezen weerspannigen die 45 jaar zullen worden alvorens ze zes maanden dienst zullen tellen	0
3. Miliciens die als mijnwerkers oproepingsuitstel hebben bekomen	1
4. In te lijven miliciens	266

TITEL XI

OPENBARE BELASTINGEN

Djr. 1948: Gerealiseerd Nog te realiseren

<i>A. Opcentimes.</i>	<i>31-5-1949</i>	
Inkomstenbelastingen :		
a) grondbelasting (330 op.)	3.424.659.00 fr.	
b) bedrijfsbelasting (80 op.)	12.459.513.00 fr.	
Rijksbelasting op :		
opening van slijterijen	141.751.00 fr.	
vertoningen en		
vermakelijkheden	333.080.00 fr.	
Provinciale belastingen op :		
rijwielen	115.680.00 fr.	
voertuigen	48.710.00 fr.	
honden	62.909.00 fr.	
drijfkracht	242.936.00 fr.	
	16.829.238.00 fr.	
<i>B. Rechtstreekse belastingen</i>		
wedden, lonen en pensioenen (25%)	1.092.142.00 fr.	
Vrijgestelde gebouwen	64.438.00 fr.	
Tewerkgesteld personeel	336.843.00 fr.	
Muziekinstrumenten	133.877.00 fr.	
Benzinepompen	6.075.00 fr.	
Mobilair	202.985.00 fr.	
Dienstboden en livreiknechten	25.860.00 fr.	
Balkons, loggias en straatspiegeltjes	36.984.00 fr.	
Diensters	26.250.00 fr.	
Uitstallingen: tafels en stoelen	5.697.00 fr.	
waren en voorwerpen	2.983.00 fr.	
	8.680.00 fr.	
		1.925.454.00 fr.

C. Onrechtstreekse belastingen

leuren	26.509.00 fr.	
reklaamborden	5.000.00 fr.	
bals en muziek	209.059.00 fr.	
veemarkten	46.853.50 fr.	
markten, allerlei waren	484.992.00 fr.	
hinderlijke inrichtingen	18.000.00 fr.	
bouwen, afsluitingen en schutsels		150.135.00 fr.
	<u>790.413.50 fr.</u>	<u>150.135.00 fr.</u>

Algemeen totaal : 17.628.331.50 fr. 2.075.589.00 fr.

TITEL XII

OPENBARE WERKEN

*Wegenis**Grote Verkeerswegen*

Onder de leiding van het Beheer van Bruggen en Wegen werden herstellingswerken uitgevoerd aan het fietspad vanaf Brug I tot aan weg nr. 47 (Tuca).

Een nieuwe vaste brug in beton werd gelegd over de rivier de Aa op de staatsbaan naar Diest. — Op zelfde baan werd een nieuwe duiker geplaatst over de Pikkenloop.

Provinciewegenis :

Buiten enkele kleine herstellingswerken is hierover niets te vermelden.

Gemeentewegenis :

De werken van klein onderhoud werden in eigen beheer uitgevoerd. — Een nieuwe stoep werd aangelegd op de Nieuwe Kaai en in de Mergoirenstraat.

De herstellingswerken aan stoepen, beschadigd door de oorlogsomstandigheden werden verder doorgevoerd op de Prinses J. Charlottelaan, Oude Vaartstraat, (2e deel,) Elisabethlei, Nieuwstad, Vredestraat (deel), Deken Adamsstraat.

De wegenis werd op doelmatige wijze hersteld in de Papenbruggestraat en Mergoirenstraat door het uitgraven van het slijk en het aanbrengen van verhardingslakken.

Een aanvang werd genomen met de grondwerken voor aanleg der wegenis der Guido Gezellestraat.

Het fietspad van de Buurtsteenweg van Groot Verkeer op Tielten werd herlegd vanaf de Ringlaan tot de brug over de Aa. Deze werken werden, na openbare aanbesteding, toevertrouwd

aan de Heer Paeshuyse Fr., Stwg. op Turnhout, Oud-Turnhout, voor een totale aannemingssom van 114.100,- fr. Voor het onderhoud van de wegenis werd een nieuwe auto-camion, merk Ford, aangekocht bij de Garage N.V. Gladinez.

Riolen

Nieuwe riolen werden aangelegd in de Guido Gezellestraat (Zuiderkant), Rerum Novarumlaan (deel tussen Congostraat en Hertoginnestraat), verlenging Congostraat, alsook in de Drieskens.

Er werd voortgegaan met het vervangen van de bolvormige riooldeksels door die van het plat model.

In 1948 werden 132 aansluitingen gemaakt aan het rioolnet. — De totale ontvangst voor aansluitings- en ontstoppingswerken bedraagt : 125.918.55 Fr.

Uitspreidingsveld

Een stuk weiland werd door het stadsbestuur ter beschikking gesteld van het Werk der Volkstuinen. — De afwatering werd aangelegd door eigen diensten.

De dreef werd opgeplant met 34 laurieren en 36 sierkersen; het veld met 65 canadabomen uit eigen kwekerij.

Waterdienst

In de hierna volgende straten werd het bedelingsnet aangelegd :

Guido Gezellestraat (Zuiderkant), Rerum Novarumlaan (deel tussen Congostraat en Hertoginnestraat), verlenging Congostraat en Drieskens.

Dank zij de collecteur, verleden jaar geplaatst, hadden we steeds voldoende watervoorraad om in alle behoeften te voorzien.

Volume beschikbaar voor de bedeling :

September 1948:	90.060 m3
October	93.870 "
November	90.000 "
December	90.070 "
Januari 1949:	89.490 "
Februari	78.800 "
Maart	82.620 "
April	82.760 "
Mei	86.070 "
Juni	93.160 "
Juli	98.170 "
Augustus	84.675 "

Evenals in het verleden werd het stadswater op regelmatige tijdstippen voor onderzoek verzonden aan het Provinciaal Instituut voor Hygiëne. De uitslagen van de ontleding, scheikundig en bacteriologisch, waren steeds goed.

Het aantal abonneuten op de waterbedeling verhoogde met 338 eenheden zodat er op 31-8-49, 4.469 ingeschreven vertakkingen zijn.

Voor het dienstjaar 1948 werden er voor een som van 543.892.15 fr. facturen voor aansluiting- en veranderingswerken uitgeschreven, en geïnd.

De opbrengst van het waterverbruik bedroeg voor het dienstjaar 1948 : 1.647.050.95 Fr.

Electriciteit - Openbare Verlichting

Een tijdelijke uitbreiding van het laagspanningsnet werd opnieuw doorgevoerd in de Taeymanslaan en in de Rerum Novarumlaan. Er wordt gewacht op de staatstoelage om dit net definitief ondergronds te leggen.

Verder werd het laagspanningsnet uitgebreid in de Lange Brugstraat, Hoveniersstraat, verlengenis Guido Gezellestraat, verlengenis Congostraat.

De openbare verlichting is thans verzekerd door 412 lampen. Tijdens het verlopen jaar werden door de vergunninghoudende maatschappij 58 lichtpunten bijgeplaatst, verspreid over het ganse grondgebied der stad o.a. in de Fonteinstraat : 6 lichtpunten; Wijk Papenbrugge: 10 lichtpunten; enz...

Electriciteitsverbruik voor Openbare Verlichting :

September 1948	8.048 kwh.	aan 2.27 Fr.	18.268.96 Fr.
October	12.253	»	27.814.31 Fr.
November	17.368	»	39.425.36 Fr.
December	18.067	»	41.012.90 Fr.
Januari 1949	20.093	»	45.611.11 Fr.
Februari	15.835	»	35.945.45 Fr.
Maart	14.368	»	32.615.36 Fr.
April	9.743	»	22.116.61 Fr.
Mei	8.596	»	15.512.92 Fr.
Juni	6.651	»	15.097.77 Fr.
Juli	7.590	»	17.229.30 Fr.
Augustus	11.143	2.24	24.960.32 Fr.
Totaal :	149.755 kwh.		339.609.56 Fr.

Markten - Slachthuis

De in voege zijnde tarieven voor marktgeldden, stalgeldden, keurrechten, slachtrechten en voedergeldden bleven van kracht. De volgende inkomsten werden geboekt :

	Periode	
	Opbrengst 1948.	1-9-48—31-8-49
Marktgeldden :	28.512.50 fr.	18.872.50 fr.
Stalgeldden en voedergeldden :	48.630.00 fr.	75.554.00 fr.
Slachtrechten :	474.940.70 fr.	616.167.75 fr.
Keurrechten :	159.932.55 fr.	231.517.25 fr.

Kerkhof

Een afsluitingsmuur werd gebouwd aan de noordzijde van het nieuw aangelegde deel van het stedelijk kerkhof. Deze werken werden uitgevoerd door omscholers-werklieden.

De graven van de Belgische Militairen en Oorlogsslachtoffers werden door eigen diensten beplant en onderhouden. — De grond, door het Stadsbestuur ter beschikking gesteld voor de graven der Engelse Soldaten, werd vanaf 1949 door een speciale dienst onderhouden.

Waterlopen

De algemene ruiming der niet bevaarbare noch vlotbare waterlopen geschiedde door ons werkliedenpersoneel lastens de aanpalende eigenaars. De rol der kosten, ten laste van de boordeigenaars, beliep voor 1948 : 72.040.60 Fr.

Gebouwen

De op 3 Juni 1948 aanbestede stadswoningen werden voltooid en reeds betrokken.

Door de technische dienst der stad werden de plans en lastvoorwaarden opgemaakt voor het bouwen van 75 woningen voor rekening van de Turnhoutse Mij. van Goedkope Woningen. Deze woningen werden toegewezen aan de Firma Van Hout en Zonen en zijn in aanbouw ter streke Stokt.

Met gebruik der omschoolde werklieden werden twee woningen opgetrokken op de hoek Congostraat - Robsonplein. — De timmer-, lood & zink-, en electriciteitswerken werden aanbesteed en toegewezen aan :

Timmerwerk :	Van Hout & Cie., Graatakker, 181,
voor de som van :	151.884.— Fr.
Loodwerk :	R. De Kort, Elisabethlei, 3
voor de som van :	22.545.— Fr.

Electriciteit : A. Verrees, Gasthuisstraat, 27,
voor de som van : 7.775.— Fr.

De volledige plans en lastenboeken voor het oprichten van 23 woningen ter streke Stokt, werden door de technische diensten der Stad opgemaakt, en goedgekeurd door de hogere overheid. — De aanbesteding hiervan gaat door op 20 September 1949.

Door eigen diensten werden vier krotwoningen afgebroken in de Brugstraat.

Een aanvang is genomen met het optrekken van 5 werkmanswoningen op het gehucht Schorvoirt om toe te laten de krotten van de Brugstraat te doen verdwijnen.

De woonwagens van de Hertoginnestraat werden verplaatst naar een strook stadsgrond in de omgeving van de gewezen brug 8, hiervoor speciaal ingericht.

De pastorij van Sevendonk werd gans vernieuwd.

De burelen van de Diensten van Openbare Werken werden ondergebracht in het aangekochte Bestursgebouw «Torenhuis» De verlaten gebouwen werden omvormd in een woonhuis.

Bijzondere herstellingswerken werden uitgevoerd aan het kruis van de toren van de St. Pieterskerk; de keizerspijl en makelaars vernieuwd en nieuwe schaliën bijgelegd.

Bouwvergunningen

a. Nieuwbouw:

Nijverheid : 10
Particulieren : 23

b. Herstellings- & Veranderingswerken :

Nijverheid : 4
Particulieren : 131

Beplantingen

De eigen bloemenkwekerijen konden voorzien in de behoeften der Stad.

Twee nieuwe model-serren met berg- en werkplaats werden opgetrokken in het stadspark zodat de eigen kweek van bloemen op grotere schaal kan doorgevoerd worden.

Het metselwerk der serren, alsmede van een twaalfstal bloembakken, werd uitgevoerd door de omschoolde arbeiders. — Het overige werk werd uitgevoerd door het stadswerkliepersoneel.

Na beperkte aanbesteding werd de verwarmingsinstelling geplaatst door de Heer Van Eesbeeck, Kt. Albertstraat, Turnhout, voor een bedrag van 78.500.— fr.

Na beperkte aanbesteding werd het nodige glas geleverd door de Firma Van Schoor, Rubensstraat, Turnhout, voor een bedrag van 63.— Fr. per m².

Volgende beplantingen werden uitgevoerd :

Fonteinstraat : 80 eiken;
Elisabethlei : 17 sierkersen (in vervanging)
Kerk van O.L.V.-Middelares : 3 erabels;
School Dreef : 1 lindeboom;
de Merodelei : 21 Accasia's (in vervanging).

Reinigingsdienst

De aangekochte vuilverwijderingswagens geven volledige voldoening zodat deze dienst normaal werkt.

De noodzakelijkheid van de aankoop van een automatische slijkzuiger voor de reiniging van de riolen doet zich meer en meer gelden.

Kursaal

De cabines van het zwemdok werden door eigen diensten volledig hersteld.

Een studie wordt gemaakt voor het boren van een diepwaterput die het zwemdok van warm water zou kunnen voorzien. Deze werken zouden in samenwerking met de diensten van het Ministerie van Economische Zaken uitgevoerd en gefinancierd worden.

Schoolgebouwen

De gebouwen van de Stedelijke Meisjesschool alsook het woonhuis werden volledig herschilderd. Nieuwe vloeren werden gelegd in drie klaslokalen. — Deze werken werden uitgevoerd door onze diensten.

De ramen van het woonhuis werden, na prijsvraag, vernieuwd door de Heer Van Calster voor het bedrag van 25.734.— Fr.

In de stedelijke School Begijnendreef werden de vloeren hersteld.

Drie nieuwe klaslokalen werden ingericht.

Op 3 Juni 1949 werden na openbare aanbesteding het te leveren turnmateriaal voor de school Begijnendreef toegewezen aan de Heer Van Hoeck Gaston, Gent, voor een bedrag van 18.122.— Fr. en de schoolmeubelen voor de Stedelijke school Prinsenstraat aan de Gebr. Janssens, Berlaar, voor een bedrag van 22.750.— Fr. De gebruikelijke toelagen werden hiervoor aangevraagd.

Stadspark

De beplanting en de aanleg van het stadspark werd in het voorbije jaar op doeltreffende wijze doorgevoerd.

Er werden niet minder dan 3.117 bomen en struiken geplant in de meest gekende variëteiten, onder meer: wilgen, essen en berken.

Het percentage der te vervangen bomen mag zeer laag worden genoemd.

Een nieuwe brug werd gemaakt over de Kasteelloop.

Een aanvang werd genomen met de aanleg van de wegenis.

Plannen werden ontworpen om het Stadspark het volgend jaar volledig af te werken, zowel voor wat betreft de beplanting als de inrichting van de sportterreinen met Kindertuin.

Een motormaaaimachine, 8 P.K., werd aangekocht bij de firma Charles Guinand, grote Bosstraat, Brussel. Waarde: 50.000.— Fr.

In het kader van het sportcentrum werd een kinderplage, groot: 5.078 m/2 aangelegd met medehulp van tewerkgestelde werklozen in omscholing.

Een springsplank en een springtoren, gemaakt door eigen technici, werden geplaatst voor het open zwemdok.

Gezien het aanhoudende warme weder werd het open zwemdok druk bezocht. Alzo konden wij het bedrag van 148.129.50 Fr. als totale ontvangst van het zwemdok boeken.

Algemeen overzicht van het gebruik van het zwembad

	50.-	fr.	6.—	5.—	5.—	3.50	3.—	1.25	1.—	0,5	0,25	
1948	September :	21.664.—	162	17	33	1198	90	1506	852	848	209	180
	October :	23.179.25	181	19	37	1386	99	1292	1225	988	217	200
	November :	22.973.75	119	17	31	1318	82	997	1358	808	159	219
	December :	30.074.30	135	14	13	1199	96	768	1393	570	193	192
1949	Januari :	19.720.25	115	13	19	1390	102	971	1777	812	294	204
	Februari :	19.928.25	124	12	6	1431	104	930	1293	778	270	212
	Maart :	23.574.75	169	16	13	1591	114	1105	1701	870	239	236
	April :	28.058.50	105	24	19	1594	145	1450	1390	843	248	292
	Mei :	18.975.75	131	11	8	1347	110	943	1001	986	155	224
	Juni :	32.578.25	122	10	24	1210	78	1150	883	678	150	164
	Juli :	14.873.25	84	18	52	976	59	1342	473	495	154	118
	Augustus :	17.460.50	80	36	109	1081	81	1529	502	705	177	162

Algemeen overzicht van het gebruik van het Zwemdok.

Zwemlessen :	289
Volwassenen	9.514
Kinderen :	14.958
Bezoekers :	7.238
Soldaten :	6.604

Van 1-9-48 tot 31-8-49 werden er 8-616 ligbaden genomen.

TITEL XIII

L A N D B O U W

Verlag over het landbouwjaar 1948 in onze Stad.

Waar 1947, in zake landbouweconomie, nog steeds een jaar was van oorlogsdirigisme, hebben we in 1948, dit Regeringsbeleid zien vervangen door een systeem van vrije uitbating. De omschakeling van oorlogs- naar vrede-toestand is niet zonder horten of stoten geschiedt, te meer daar de algemene economie van het land gericht bleef op het begunstigen der nijverheid, het drukken der prijzen van de dagelijkse verbruiksproducten en het tot stand brengen ener sterke sociale structuur, hoofdzakelijk ten voordele der werknemende klasse.

Begin 1948 werden vlees, melk en boter vrijgegeven in den handel en in het verbruik, maar de grondstoffen — de veevoeders — bleven voor hun bedeling onder staatscontrole. De prijzen dezer, ondanks een daling op de wereldmarkt, werden kunstmatig hoog gehouden, om door het overschot op de prijzen der afvalproducten als zemelen, melen en koeken, de prijzen van brood en margarine te kunnen laag houden. Anderzijds werden door masale invoer van vlees en boter de prijzen op de binnenlandse markt zeer gedrukt. De toestand was zeer, zeer moeilijk vol te houden voor onze landbouwers en veel moeite en onderhandelingen waren nodig om de Regering er toe te brengen, deze voor de landbouwers zo nefaste politiek te verlaten. Eindelijk in de tweede helft van 1948 werd het roer omgegooid. De veevoeders werden aan de wereldprijzen vrij gegeven en een daling van 20 tot 30 % deed zich weldra gevoelen.

Zowel voor de Turnhoutse landbouwers als voor de andere was het begin 1948 zeer zwaar. Gelukkig liet een vrij vroege weidegang der dieren toe in de maand April reeds door eigen productie in de voeding der dieren te voorzien. De toestand verbeterde zienderogen en een buitengewoon voederrijk jaar vulde het tekort in de Regeringspolitiek aan; zelden kenden we een jaar met een productie van groenvoeder en knolgewassen als 1948.

Enkele gevallen van besmettelijke ziekten onder het vee deden zich voor, hier en daar mond- en klauwzeer maar de kwaal van het besmettelijk verwerpen verminderde. De meeste gevallen waren niet van al te kwaadaardigen aard zodat we voor dit jaar niet van «verwoestingen onder den veestapel» moeten spreken.

Van andere rampen als bliksem, hagelslag en waterschade bleef onze landbouw insgelijks gespaard.

Landbouwscholen

In de vak- en nijverheidsschool der Zandstraat werden evenals vorige jaren landbouw cursussen gegeven welke met veel vrucht door belanghebbende leerlingen gevolgd werden.

Eveneens te Sevendonk werden met veel succes dergelijke cursussen ingericht en mooie uitslagen bereikt.

TITEL XIV

HANDEL EN NIJVERHEID

Algemene beschouwingen

Het zakencijfer te Turnhout in 1948 bedroeg, volgens ons verstrekte gegevens, meer dan 1. milliard. Nochtans mag hieruit niet worden afgeleid dat de toestand erg schitterend was. Volgende gegevens zullen ons, per nijverheidsbranche, en voor zover mogelijk hieromtrent nader inlichten.

Haven van Turnhout (Kanaal Dessel-Turnhout-Schoten).

Statistiek der Tonnemaat

	1948			1949		
	Geladen	Gelost	Totaal	Geladen	Gelost	Totaal
Totale tonnemaat	6063	46027	52090	1615	55153	56768

Goederen verhandeld in 1949

	Geladen	Gelost	Totaal
Steenkolen	40	3207	3247
Ertsen	602	565	1167
Metaalnijverheid	83	29	112
Bouwmaterialen	20	28874	28894
Ceramiëk en glas	258	32	290
Hout	—	1296	1296
Granen	—	10478	10478
Landbouwproducten	9	5830	5839
Nijverheidsproducten	—	1580	1580
Asse en Meststoffen	—	1536	1536
Allerhande	603	1726	2329

Trafiek der Schepen

	Sectie Dessel-Turnhout	Sectie Turnhout-Schoten
Opvaart. (getal schepen)	1566	2129
Afvaart "	862	1035
Totaal :	2428	3164
Gemiddelde tonnemaat per schip 194,8		171,3

Papier- en boeknijverheid

Boeknijverheid

De bedrijvigheid gedurende het afgelopen dienstjaar 1948-1949 is gevoelig verminderd tegenover vorig

jaar. De beperkingsmaatregelen door Frankrijk genomen tegenover de invoer van boeken uit ons land heeft een zeer nadeligen weerslag op onze bedrijvigheid. Voor de andere buitenlandse betrekkingen was het ongeveer status-quo.

Glanspapieren, speelkaarten - drukkerij.

De bedrijvigheid kan als normaal beschouwd worden wat de verrichtingen op de binnenlandse markt betreft. In de handel met het buitenland duurt de inzinking onverminderd voort. De oorzaken hiervan zijn steeds dezelfde als deze in ons verslag van verleden jaar medegedeeld, n.l. de onomwisselbaarheid van het Pond Sterling, de onvoldoende opname van onze produkten in de afgesloten handelsakkoorden, de voorkeur van vele landen om grondstoffen in te voeren in plaats van geheel of halfafgewerkte produkten.

Behangspapieren.

In het algemeen bevredigende toestand voor wat de binnenlandse markt betreft. De buitenlandse betrekkingen blijven weinig actief, ingevolge de invoerbeperkingen door sommige landen uitgevaardigd om dezelfde redenen als hierboven aangehaald.

Zak-agenda's

De slapte in het bedrijf werd veroorzaakt door het feit dat in België alle magazijnen vol staken ingevolge de aankopen gedaan in een periode wanneer er overvloedig geld was.

De export viel praktisch stil voor wat Frankrijk betreft, gezien dit land over geen deviezen beschikt, dan wanneer dit onze bijzonderste markt is.

In de Verenigde Staten werden gedurende de oorlog bedrijven ingericht die gedeeltelijk voldoen aan eigen behoeften.

Daar waar wij vroeger naar Nederland bv. zakagenda's exporteerden, gebeurt thans het tegenovergestelde en wordt de Belgische markt overstromd met agenda's in Holland gemaakt, die beterkoop zijn dan de onze, tengevolge van de lage lonen aldaar in voege.

In alle andere landen zijn er moeilijkheden bij import, meestal ten gevolge gebrek aan deviezen.

Bouwnijverheid

Van het jaar 1949 mag niet gezegd worden dat het voor deze Nijverheid zeer gunstig geweest is. Bij de aanvang werden weliswaar in het vooruitzicht gesteld het bouwen van een groot aantal woningen en het uitvoeren van grote openbare werken, doch de beloften zijn geen werkelijkheid geworden.

Het gemeentebestuur van Turnhout heeft echter inzake woningbouw het voorbeeld gegeven. Voor 1950 liggen wederom nieuwe plannen klaar en wij hopen dat de Technische Diensten der stad de hun toevertrouwde taak zullen kunnen verwerken.

Gedurende drie maand was de bouwnijverheid totaal verlamd door een staking, waardoor veel achterstel werd veroorzaakt.

Om het tekort aan geschoolde arbeidskracht te verhelpen, werd de oprichting van centra voor beroepswederaanpassing of -volmaking opgericht, en de resultaten zijn, alhoewel nog niet van aard om het tekort enigzins te dekken, goed.

Gas- en Electriciteitsbedrijf

Geleverde energie :

Electriciteit :

	2e sem. 1948	1e sem. 1949
Verlichting	kWh 959.386	1.332.619
Drijfkracht L. S.	464.515	492.940
Huishoud. gebruik & G.U.	54.271	12.564
Gas :	m3 1.009.876	953.669

Overige bedrijven.

Over het algemeen is de toestand gedrukt. Er is grote werkloosheid. De voedingsnijverheid schijnt nog wel gelijke tred te kunnen houden met de vorige jaren. De sigarenfabriek Alto neemt nog immer uitbreiding. De metaalnijverheid heeft met grote moeilijkheden te kampen. De pharmaceutische producten, de confectiezaken e.a. gaan allen gedrukt onder de algemene malaise welke o.i. gelegen is in de mindere koopkracht van het publiek.

Statistiek der Werkloosheid

Aantal Werklozen te Turnhout

	Mannen		Vrouwen	
	Voll.	Gedeelt.	Voll.	Gedeelt.
Sept. '48	600	879	98	299
Oktober	632	937	107	418
November	656	1022	109	441
December	742	1092	133	629
Januari '49	910	1380	201	701
Februari	876	1171	227	362
Maart	956	1301	260	393
April	953	1199	259	355
Mei	969	1197	317	372
Juni	948	1124	326	292
Juli	1019	1290	334	379
Aug.	973	1103	317	297

TITEL XV

FEESTEN - HISTORISCHE MERKWAARDIGHEDEN

- 16 September 1948 — Pater Fleerackers hulde in het museum «TAXANDRIA».
- 24-9-1948 — Herdenking van de *Bevrijding van Turnhout* — Bloemenhulde aan het monument der gesneuvelden.
- 15-10-1948 — Trekking der 14e schijf van de *Koloniale loterij* in de «Kursaal» te Turnhout.
- 24-10-1948 — Grootse Pater Fleerackers hulde in «Kursaal».
- 27-10-1948 — 150e verjaardag van de «*Slag van Turnhout*» herdacht in de St. Theobaldus kapel.
- 7-11-1948 — *Vlaggewijding* van de *Politieke gevangenen 1940-45*. Overhandiging op het pui van het stadhuis. Ontvangst der afgevaardigden van het arrondissement.
- 26-12-1948 — Kerst-beiaardconcert door de Stadsbeiaardier M. Trimbos.
- 9-1-1949 — Plechtige uitreiking van eretekens in de *Syndicale Kamer der Bouwnijverheid* van het Arrondissement Turnhout.
- 6-3-1949 — 25-jarig jubileum van de *Bond der Kroostrijke Gezinnen* — Ontvangst ten stadhuize.
- 13-3-1949 — Overhandiging aan het garnizoen door de Stad en de Maatschappijen van het *levend hert «BAM-BI»* — symbool der stad, bij gelegenheid van de soldatenweek en de actie van M.I.L.A.C.
- 19-3-1949 — Jubelviering ter gelegenheid van het *75-jarig bestaan der Maatschappij Sint Jozef* (Timmerlieden) — Ontvangst ten stadhuize.
- 1-4-1949 — Een prachtige *toeristische affiche* (14-kleuren-druk) wordt verspreid door de V.V.V. over 25 hoofdstations in België op een honderdtal exemplaren. Evencens wordt een campagne ingezet bij de Turnhoutse handel- en nijverheidsinstellingen om de *vignetzegels «bezoekt Turnhout»* te verspreiden op hun briefwisseling.
- 12-4-1949 — Inhuldiging van «*Het huis van de Arbeid*»: gewestelijke burelen voor werkverschaffing en arbeidsbemiddeling, Warandestraat 51, (vroegere eigendom van Dierckx op de hoek der St. Antonius-

- straat) aangekocht door de Staatsdepartementen van Arbeid en Sociale voorzorg. — Bezoek van Z. Exc. Minister Troolet (Arbeid en Soc. Voorzorg).
- 25-4-1949 — Het gezin *Van Eyck* (taxivoerder) bestaande uit vader, moeder en dochter, rijdt bij ongeval in het Albertkanaal te Wjinegem-brug en komt jammerlijk om. Dit ongeval maakt grote indruk te Turnhout.
- 9-5-1949 — De *Z. E. H. Kan. Jansen*, Stadsarchivaris en Conservator van het museum Taxandria, overlijdt op den ouderdom van 77 jaren (zie «in memoriam» in aanhangsel).
- 9-5-1949 — 25-jarig jubileum van de *Turnhoutse Maatschappij voor Goedkope Woningen*. Ontvangst ten stadhuize en banket.
- 12-6-1949 — Plechtige *autowijding* op de Markt onder auspiciën der St. Christoforus-confrerie.
- 12-6-1949 — In het Sint Jozefcollege *Diamanten-klooster-jubileum* van E. P. *Van der Plancken S.J.*
- 26-6-1949 — *Kamer-, Senaat-, en Provinciëverkiezingen*. Voor de eerste maal een drievoudige verkiezing op één dag te samen.
- 3-7-1949 — Plechtige processie (sprekende groepen) van de parochie O. L. V. Middelaes onder het motto: «Kruisoffer-Misoffer».
- 3-7-1949 — *50-jarig jubileum van het Instituut Sint Viktor*. Ontvangst ten stadhuize en plechtige zitting in het Kursaal.
- 10-7-1949 — Plechtige proclamatie van Muziek- en Tekenschool in Kursaal.
- 10-7-1949 — Groot Provinciaal muziektornooi op de markt.
- 31-7-1949 — Onthulling van het *Jozef-Simons-Monument* aan Eet Kasteel. Zangtornooi van het Vlaams-Nationaal-Zangverbond.
- 14-8-1949 — *Plechtige inhaling* van Z.E.H. Geerts als Pastoor der Parochie van O. L. Vrouw Middelaes.
- 15-8-1949 — Plechtige wijding van beeld, en kaarskensprocessie ter ere van O. L. Vrouw van *Fatima*. Beeld in de E. P. Jezuitenkerk.

AANHANGSEL I

IN MEMORIAM

Op Maandag 9 Mei overleed te Turnhout de Z.E.H. Kan. JANSEN Petrus Josephus Maria, Stadsarchivaris en Conservator van het Stedelijk Museum «Taxandria».

Geboren te Turnhout op 9 Augustus 1871 behaalde hij zijn diploma van Rethorica aan het Sint Jozefcollege alhier in 1890. Hierna trad hij in orde van Premonstreit als Regulier Kanunnik der Abdij 's Hertogenpark te Heverlee.

Van jongsaf was zijn vaderstad en de Kempen hem lief, en bestudeerde hij met een haast fanatieke hardnekkigheid haar geschiedenis en verleden. In 1903 is hij lid van het Historisch Seminarie der Hogeschool van Leuven onder Professor Dr. A. Cauchie. Hetzelfde jaar sticht hij de zo gunstig gekende « Geschied- en Oudheidkundige Kring der Antwerpse Kempen Taxandria », en het gelijknamig tijdschrift waarvan hij tot op heden hoofdopsteller was.

In Mei-Juni 1909 wordt hem door het College van Burgemeester en Schepenen der Stad Turnhout opdracht gegeven het stadsarchief te inventoriëren en te classeren. Op datum van 19 Mei 1911 wordt hij definitief tot Stadsarchivaris benoemd door de Gemeenteraad, welke functie hij sedertdien onafgebroken heeft waargenomen.

In 1913 wordt het stadsmuseum ingehuldigd en de Z.E.H. Kan. Jansen is er sedertdien niet alleen de conservator, maar de bezieler, verrijker en ieverige propagandist van geweest. Wat al kunstschaten en historisch belangrijke voorwerpen door zijn zorg werden samengebracht is gewoon onbeschrijfelijk. Samen met het stadsarchief en de wetenschappelijke bibliotheek is dit museum het levenswerk van de Z. E. Kan. Jansen geweest.

In 1922 sticht hij de Kempische Geschiedkundige Congressen met tentoonstelling waarvan hij de eerste voorzitter is geweest tot op heden.

In 1925 wordt hij titularis werkend lid van de Provinciale Commissie voor geschiedkundige en folkloristische opzoekingen van de Provincie Antwerpen.

In 1931 wordt hij lid van de Zuid-Nederlandse Maatschappij van Letterkunde en Geschiedenis.

In 1937 wordt hij door het Stadsbestuur aangesteld als officieel afgevaardigde der stad bij «Toerisme Provincie Antwerpen».

In 1938 wordt hij lid van het bestuur van het Sterexhofmu-

seum en voorzitter van de Beheerraad van ditzelfde Provinciaal Museum in 1947.

De vele werken opnoemen die de Z.E.H. Kan. Jansen publiceerde betreffende Turnhout en de Kempen, zijn bijdragen aan vele tijdschriften, zijn artikels in allerlei persuitgaven, is onbegonnen werk. Vernoemen wij enkel zijn beide Standaardwerken «Turnhout in het heden en verleden» (Turnhout - Splichal 1905) en «Turnhout en de Kempen» (Turnhout - Brepols 1947) voor welk laatste boek hem juist deze week de Provinciale Prijs werd toegekend.

Zijn grote verdiensten werden herhaaldelijk, door de Regering erkend en zo werd hij: Ridder in de Kroonorde (24-11-1920) — Ridder in de Leopoldsorde (8-4-1932) en Officier in de Kroonorde (15-11-1947).

Een verdienstelijk mens is heengegaan, die zich volledig en zonder winstbejag ten dienste der Stad Turnhout heeft gesteld met de inzet van gans zijn persoonlijkheid en gans zijn bezit. Hiervoor zal de stad hem eeuwig dankbaar zijn. Moge ook de Heer hem genadig hiervoor belonen.

Namens het College van Burgemeester en Schepenen,

De Burgemeester, H. BAUWERAERTS.

Turnhout, 9 Mei 1949.

AANHANGSEL II

OPGAVE VAN WIJKKERMISSEN E. A.

Burgemeester en Schepenen der Stad Turnhout

Gezien het stadspolitiereglement, namelijk het reglement van 14 Maart 1825 Art. I luidende dat er in 't vervolg behalve op kermis en andere gewone dagen van openbare vermakelikheden geen en speelman of speelherbergen zal mogen gehouden worden in een onderhoorig dezer stad, als met toestemming van Burgemeester en Schepenen en daarenboven voorzien te zijn van behoorlijk patent. Willende bepalen welke als zulke vrolijke dagen worden aanzien en dezelve regelen hebben besloten als volgt :

Dagen wanneer de klok van aftocht niet wordt geluid.

1e. Vasten avond, Zondag en Maandag, 2e De verjaring van de inhuldiging van den Koning, 21 Juli; 3e Groote kermis, Zondags na de 15e Oogst en volgende dagen tot Zondag daarna voor de sluiting; 4e Buiten kermis, Zondag na 9 October Maandag en Dinsdag, binnen en buiten spel, 3e Patroonsdag des Konings 15 November overal spel.

Wanneer de klok geluid wordt en de herbergen om 11 uren moeten gesloten zijn :

1^e Nieuwjaar, 1. Januari, 2^e Zondag na drie Koningen. 3^e. Dinsdag van vasten-avond. 4^e Eersten Zondag van Mei. Bedevaart St Maclutus te Sevendonck, 5^e. Klein kermis, Zondag na 11. Sacramentsdag, 6^e Casteleyn kermis, 2^e en 3^e Zondag der maand Mei (kom voorts links, de oude vaart, den steenweg naar Baerle Hertog en de Heizijde). 7^e Lokeren kermis, met of na Sint Jan 24 Juni (Lokeren - Antwerpschen steenweg) besluitbesluit van 19 Juni 1880. 8^e Zevendonck kermis Zondag met of na 16 Juli. Bedevaart O. L. Vrouw van den Carmel (Zevendonck, de aanhorige gehuchten Schorvoirt en steenweg tot tegen den graatakker), 9^e Oosthoven kermis, Zondag met of na 5 Oogst (Oosthoven tot aan Theobalduskapel, Meirgoiren tot aan brug 8 der vaart); 10^e Wieltjens kermis, eersten Zondag van September, Stokt, steenweg naar Merxplas en de kom der nieuwe vaart. 11^e De kermis dagen voor de gehuchten zijn bepaald ieder respectief op Zondag, Maandag, Dinsdag en Zondag daarna voor de sluiting alsook op de heiligdagen binnen die 8 dagen vallende. De overige dagen der buitenkermisweek Zondag daarna voor de sluiting. 13^e Zondag met of na 11 November, Sint Maarten ; 14^e Buiten deze dagen zullen er geene openbare danspartijen mogen plaats hebben, tenzij met bijzondere toelating van het Schepencollegie welke niet zal toegestaan worden dan in ongewone gevallen en om zeer gegronde redens.

Turnhout, den 14 Januari 1914
De Politiekommissaris,
g.) Debisschop

AANHANGSEL III

Een Oorlogsbilan.

Stadsgenoten die tengevolge van oorlogsomstandigheden het leven verloren of vermist zijn.

De al te lange lijst der oorlogsslachtoffers in onze stad, die hierna volgt, is een sprekende illustratie van het feit hoe wereldoorlog-nummer-twee, «cette drôle de guerre», in tegenstelling met nummer een, voornamelijk op het burgerlijk domein zijn zwaarste tol heeft geëist.

Zulk een bilan, dat zich noodzakelijk beperken moet tot de som van de verloren menschenlevens, geeft natuurlijk maar een gedeeltelijk beeld van het ontzaggelijk verlies dat iedere moderne oorlog betekent. Het vele geleden leed, de kwellende kommer, gevangenschap en deportatie, de honger, de familieontwrichting en de morele onttakeling, als kwade vruchten van het oorlogsgewas, ontsnappen aan elke objectivering door de cijfers.

De ontstellend lange rij der oorlogsoffers, allen inwoners van onze stad, is ons evenwel een waardeschaal, waaraan wij tastbaar het ontzaggelijke naamloze leed kunnen meten.

DE INVAL

Onze generatie zal niet zo vlug het beangstigd ontwaken vergeten, toen de dageraad van 10 Mei 1940, onze vreedzame grenzen voor de tweede maal in een kwart eeuw geschon- den zag.

Die dag bracht ook de eerste oorlogsgruwel over onze stad. Ironisch spel van het toeval: rond half vijf van de namiddag, wierp een vijandelijk vlieger enkele bommen af, die in de volkrijke Vredestraat terecht kwamen. Behalve een twintigtal gekwetsten, vielen er de volgende slachtoffers (1) :

(1) Voor het opmaken van deze lijst, hebben wij ons beperkt tot de personen die als inwoners in de bevolkingsregisters waren ingeschreven of die op het grondgebied van de stad om het leven kwamen.

Gemakshalve werden enkele afkortingstekens gebruikt :

- = geboren
- † = overleden
- x = gehuwd.

Voor de overledenen werd telkens de chronologische volgorde van het overlijden toegepast. Voor de vermisten werd een alfabetische rangschikking aangenomen. De vaderlandslozen, hier als vermisten beschouwd, werden daarentegen in hun familiaal verband aangegeven.

Van Houtven, Anna Maria, echtgenote van Andreas Hendrickx
* Turnhout 20.XI.1898 — † aldaar 10.V.1940,
wonende in de Vredestraat, nr 50.

Van Gestel, Augustinus, echtgenoot van Anna Maria Janssens
* Turnhout, 23.VIII.1901 — † aldaar 10.V.1940,
wonende in de St. Pietersstraat, 16.

Zegers, Maria Elisabeth, weduwe van Jan Leopold Van Gestel,
* Turnhout, 19.X.1871 — † aldaar 10.V.1940,
wonende in de Vredestraat, 38.

Willemsen, Maria Petrus
* Turnhout, 18.IX.1931 — † aldaar 10.V.1940,
wonende in de Vredestraat, 18.

Claessens, Constant Frans Maria
* Turnhout, 24.IV.1909 — † aldaar 13.V.1940,
wonende in de Vredestraat, 70.

In de voornacht van 11 Mei greep een nieuwe bomaanval
plaats. Vooral de randgebieden werden daarbij getroffen : het
Stokt (geen slachtoffers, Gierle steenweg (kazerne), Kastelein.

De slachtoffers waren : in de omgeving der kazerne aan de
Gierle steenweg :

Verstraelen, Maria Elisabeth, echtgenote van Jos Karel Van
Genechten,
* Turnhout, 13.II.1906 — † Turnhout, 11.V.1940,
wonende Gierlesteenweg, 64.

Van Genechten, Ludovicus, echtgenoot van Joanna Catharina
Abrath,
* Tongerlo, 17.VII.1863 — † Turnhout, 11.V.1940,
wonende Gierlesteenweg, 60.

Moelans, Marcel Petrus Josepha,
* Turnhout, 2.I.1926 — † Turnhout, 11.V.1940,
wonende Gierlesteenweg, 58.

Van Genechten, Maria, Anna Ludovica
* Turnhout, 30.I.1928 — † Turnhout, 12.V.1940,
wonende Gierlesteenweg, 60

Lievens, Maria Angelina, echtgenote van Frans Vervecken,
* Turnhout, 31.VIII.1887 — † Turnhout, 21.V.1940,
wonende nabij de kazerne.

in de IJzerenwegstraat :

Wijgers, Henricus, echtgenoot van Carolina Maria Josephina
Ghysels,
* Turnhout, 10.XI.1884 — † Turnhout, 11.V.1940,
wonende IJzerenwegstraat, 23.

in de Oude Vaartstraat :

Bauweraerts, Maria Ludovica,
* Turnhout, 17.II.1875 — † Turnhout, 11.V.1940.

Govaerts, Juliana Maria Josepha Octavia,
* Turnhout, 8.XI.1928 — † Turnhout, 11.V.1940.

Govaerts, Maria Theresia Alphonsina
* Turnhout, 12.III.1927 — † Turnhout, 11.V.1940.

Govaerts, Ludovica Julia Maria Theresia,
* Turnhout, 13.IW.1925 — † Turnhout, 12.V.1940.

Allen leden van het zelfde gezin, Oude Vaartstraat, 176.

Rond half drie van de namiddag van Dinsdag 14 Mei be-
reikten de eerste duitse stoottroepen de stad, ter nauwernood 8
minuten nadat de laatste franse tanks waren weggereden. Ver-
bitterd over de weerstand die zij aan de vaart te Arendonk en
te Retie hadden ondervonden, hadden zij zich te Oud-Turn-
hout als lage moordenaars-met-het-nekschot aangesteld. Op
het Schorvoort brandden zij bovendien een vijftiental boer-
derijen neer.

Op het Turnhoutse grondgebied bepaalden zij zich geluk-
kiglijk bij enkele baldadigheden die louter stoffelijke schade
ten gevolge hadden. Toch telden we die dag twee nieuwe
slachtoffers meer :

Van Lieshout, Jacobus, echtgenoot van Maria Josepha Mollen,
* Arendonk, 23.VI.1873 — † Turnhout, 14.V.1940,
Woonde : Schorvoort, 99.

Govaerts, Cornelius Ludovicus, echtgenoot van Maria Elisa-
beth Van Echelpoel,
* Turnhout, 15.VIII.1888 — † te Arendonk terug gevon-
den in de vaart op 21.V.1940, terwijl hij sedert de 14de
werd vermist.
Hij woonde in de Korte Begijnenstraat, 30.

DE DOOD LANGS DE WEG.

Ingevolge een regeringsvoorschrift waren alle mannelijke
personen van 15 tot 45 jaar verplicht te evacueren. De paniek-
stemming, verwekt door de bombardementen zonder strate-
gisch nut, joeg daarenboven vele radeloze lieden de baan op.
Een ijskoud cynisme had deze angstaanjaging uitgedacht om
het geallieerd verkeer te belemmeren.

Vooral op de wegen van West-Vlaanderen vond de dood een rijke oogst :

Pouillon, Frans Maria, echtgenoot van Mathilde Hortense Laura Huin,

* Turnhout, 12.III.1894 — † Lier in het huis nr 242 van de Mechelsesteenweg, 13.V.1940.

Woonde: Begijnenstraat, 23.

Aerts, Jaak

* Turnhout, 25.VIII.1875 — † Mortsel, bombardement van St. Amedeus gesticht, 10.V.1940.

Woonde: Nieuwe Vaart.

Mengels, Edmond Jos

* Vlijtinge, 17.V.1914 — † Ingelmunster, gevonden langs de openbare weg, 26.V.1940.

Woonde: Gierlesteenweg, 52/7.

Knaeps, Willy Victor Cornelia

* Turnhout 1.X.1923 — † Oostende 27.V.1940.

wonende in de Deken Adamsstraat, 51.

Dee, Alfons Desiderius, echtgenoot van Maria Livina Verwimp,

* Wuustwezel, 8.VIII.1896 — † Oost-Duinkerke, 31.V.1940
wonende te Oosthoven, 97.

Defort, Leonard Willem Alfons, echtgenoot van Maria Rosalia Jacobs,

* Turnhout, 29.XI.1888 — † Oost-Duinkerke, 31.V.1940,

Woonde: te Oosthoven, 213.

Jacobs, Maria Rosalia, echtgenote van voorgaande

* Turnhout, 19.VII.1891 — † Oost-Duinkerke, 31.V.1940

Woonde: Oosthoven, 213.

Defort, Martinus Jos,

* Turnhout, 31.VIII.1912 — † Oost-Duinkerke, 31.V.1940.

Smets, Henri Marcel Jos Catharina

* Turnhout, 29.XII.1921 — † Oostende, 4.VI.1940,

wonende in de Prinsenstraat, 2.

Jacobs, Frans Maria

* Turnhout, 10.X.1898 — † Veurne, 6.VI.1940.

Langsheen de Noord-Franse banen, geprangd in de vijandelijke omknelling, werden nieuwe offers gebracht :

Claessens, Pieter Jos Maria, echtgenoot van Anna Maria Huybrechts

* Turnhout, 27.II.1904 — † Blaringhem (Fr.), 18.V.1940

Woonde: Vianenstraat, 111.

Van den Bosch, Juliaan Victor, echtgenoot van Celina Cath. Corn. Goetelen

* Duffel, 8.X.1897 — † Carvin (Pas de Calais, 22.V.1940,
Wonende Otterstraat, 55.

Thys, Jos Walter Henri Maria

* Turnhout, 5.XII.1900 — † Gravelines, Route de Calais,
24.V.1940,

wonende Zegeplaats, 12.

Verreydt, Paulina Louisa, echtgenote van Marcel Dubois,

* Norderwijk, 10.VII.1907 — † Rouen (Fr.), 24.V.1940,
wonende Antwerpse steenweg, 12/1.

DE ACHTTIENDAAGSE VELDTOCHT

Een overrompelende blitz die de geallieerde legers nauwelijks vermochten te vertragen, noodzaakte ons leger tot herhaalde terugtrekkende bewegingen. Op de Leic-linie werd hardnekkig stand gehouden. In de vervulling van hun soldatenplicht sneuvelden er :

Janssen, Albert, echtgenoot van Jeanette Geudens,

soldaat bij het 4de Lanciers,

* Turnhout, 11.IX.1916 — † Melsene, wijk Vendoorn,
19.V.1940,

wonende Papenstraatje, 5.

Adriaense, Jos Frans Marie, echtgenoot van Martha Geenen,
Soldaat-ziekenverpleger, 6de Linieregiment, 1e Comp.,

2e Bat.,

* Turnhout, 20.III.1904 — † Malaunay (Fr.); wijk «Les
quarante Maisons», 21.V.1940.

Woonde: Sevendonk, 207/2.

Deckx, Adriaen, echtgenoot van Anna Maria Van Dooren,

Soldaat-ziekenverpleger 16e Linie,

* Turnhout, 19.III.1901 — † Malaunay (Fr.), zie hier-
voor, 21.V.1940.

Woonde: Lokerenstraat, 51.

Wouters, Robert Pieter Jozef,

soldaat-brancardier bij het 8ste Linie,

* Turnhout, 13.X.1919 — † Tielt, op de hofstede van
Th. Verbrugge, 23.V.1940,

woonde in de Duinenstraat, 70.

Maes, Henri Constant Jozef,

soldaat-brancardier bij het 8ste Linie,

* Turnhout, 26.X.1914 — † Tiel, 23.V.1940,
woonde Otterstraat, 7.

Viskens, Louis Jan

Soldaat bij het 8ste Linie,

* Rijsbergen (Nederl.), 21.VI.1918 — † Oost-Rozebeke,
26.V.1940

Woonde: Diksmuidestraat, 6.

Hohmann, Ernest Mathijs, (Broeder van Liefde)

Soldaat-brancardier bij het 16de Linie,

* Bree, 27.VI.1917 — † Oost-Rozebeke, 26.V.1940;

woonde: St. Victorsinstituut.

Van Kouteren, Jozef Petrus Maria, echtgenoot van Ludovica

Petronella Cecilia Van Bourgonie

Soldaat bij het 4de Artillerie,

* Turnhout, 9.III.1913 — † Tiel, 26.V.1940;

woonde: St. Jozefstraat, 7.

Van Hove, Jan Frans

Soldaat bij het 17de Linie,

* Turnhout, 15.V.1914 — † Grammene, 26.V.1940;

woonde: Otterstraat, 101.

Van Eesbeck, August, echtgenoot van Anna Maria Theresia
Kokken,

Soldaat bij het 42ste Linie, 4de Compagnie,

* Meerbeke, 9.II.1910 — † Meulebeke, wijk Manegem,
26.V.1940;

woonde: Patersstraat, 66.

Bosmans, Gaston Jozef,

Kapitein bij het 8ste Linie,

* Ieper, 26.II.1906 — † Pittem, 27.V.1940;

woonde: Warandestraat, 77.

Van Wuytswinkel, Gustaaf,

Soldaat

* Turnhout, 2.XI.1919 — † Emelgem, op een veld dicht

bij de dorpsplaats, 27.V.1940;

woonde: Kruisbergstraat, 26.

Lemmens, Leon Victor Hubert Maria Jozef

Soldaat

* Turnhout, 3.III.1920 — † Emelgem, 27.5.1940,

woonde: Oude Vaartstraat, 111.

Miccret, Louis Maria Jozef,

Luitenant bij het 16de Linie,

* Etterbeek, 18.I.1908 — † Ardoois, 27.V.1940;

woonde: Begijnenstraat, 21.

Robben, Jos Jan Robert, echtgenoot van Maria Ludov. Wouters

Soldaat bij het 5de Linie, 2de Compagnie,

* Turnhout, 29.IV.1916 — † Ieper 27.V.1940.
woonde: Weelde Statie, 119.

Steffens, Karel Albert,

Onderofficier bij het 8ste Linie,

* Mechelen, 26.XII.1915 — † Gent, 28.VI.1940;

woonde: Gierlesteenweg (Kazerne).

Van Reusel, Cesar Jozef Honoré Gustaaf, echtgenoot van Jose-

fina Maria Augusta De Loose,

Kapitein-Commandant, bij het 8ste Linie,

* Grembergen, 1.III.1897 — † Audenaarde, 31.V.1940;

woonde: Guldensporenlei, 46.

DE OORLOGSJAREN: HET VERZET

Een geheime verzetsbeweging groeide naarmate de jaren vorderden. Clandestiene pers, spionage, sabotage, hulp aan ontvluchte krijgsgevangenen en afgeschoten geallieerde vliegers waren de taken waaraan durvende mannen en vrouwen zich gingen wijden.

De vijand trachtte deze actie te ontzenuwen door uitroeiing van de verzetskaders. Vooral sedert begin 1944 grepen vele aanhoudingen plaats. In de beruchte concentratiekampen betaalden vele van deze stoutmoedigen met hun leven. Vooral in de laatste oorlogsmaanden van 1945, op de drempel van de vrijheid, stierven de meesten van hen, zodat slechts enkelen deze dodendans konden ontgaan :

Eykens, Arthur, echtgenoot van Anna Maria Sibbens,

* Turnhout, 13.IV.1896 — † Nordhausen, 3-5-IV.1944;

woonde: Korte Mermansstraat, 35.

Bobon, Omer Zoë Maria, adjudant bij het 8ste Linie, echtge-
noot van Sophie Louisa Lefever, groepsoverste K. L.

* Andenne, 20.VII.1900 — † Gross-Rosen, 24.XII.1944;

het doodsbeldje vermeldt, 17.I.1945,

woonde: Antwerpse steenweg, 40/3.

Cläesen, Maria Jan Gerard, onderofficier, echtgenoot van Ed-
monda Constantia Debaets,

* Gellick, 22.IV.1909 — † Nordhausen, in Februari 1945;

woonde: Rubensstraat, 14/1.

De Taevernier, Alfons Oscar, handelsvertegenwoordiger, echt-
genoot van Elisabeth Alfonsina Van Doninck, brigade-
overste M.N.B.

- * Westkapelle, 28.XII.1911 — † Dachau, 1.II.1945;
woonde: Oude Vaartstraat, 60.
- Winnen*, Maurits Jan Baptist, onderofficier, echtgenoot van
Josefina M. J. Janssens;
* Tienen, 9.IV.1909 — † Dora, 18.II.1945;
woonde: Korte Begijnenstraat, 50.
- Van Roy*, Arthur Jozef Louis, postbediende,
* Beerse, 18.III.1896 — † Flossenburg, in Maart 1945;
woonde: Guldensporenlei, 64.
- Stevens*, Jan Jozef, student,
* Turnhout, 1.III.1921 — † Flossenburg, in Maart 1945;
woonde: Herentalsstraat, 23.
- Lafaire*, Victor Louis Frans, onderofficier, echtgenoot van
Aline Maria Vanwaes,
* Antwerpen, 24.IX.1905 — † Nordhausen, 6.III.1945;
woonde: Antwerpse steenweg, 40/4.
- Dury*, Honoré André Jozef, ontvanger der registratie, echtge-
noot van Zoë Maria Juliana J. Vanmaele, Brigade-overste
M. N. B.
* Torhout, 7.IV.1895 — † Flossenburg, 7.III.1945;
woonde: St. Antoniusstraat.
- Goetelen* Franciscus Maria Jozef, bediende, echtgenoot van
Amelia Ludovica Geysels, Sectie-overste M.N.B.
* Turnhout, 15.XII.1907 — † Flossenburg, 7.III.1945;
woonde: Graatlaeker, 92.
- Marinus*, Jan Michael Maria, echtgenoot van Maria Elisabeth
J. C. Van Herck, Sectie-overste M. N. B.
* Turnhout, 4.I.1906 — † Flossenburg, 9.III.1945;
woonde: Prinsenstraat, 37
- Schoeseters*, Gerardus Carolus, fabriekbestuurder, echtgenoot
van Maria Heirbout, Brigade-overste M.N.B.,
* Hemiksem, 27.III.1902, — Flossenburg, 9.III.1945;
woonde: De Nefstraat, 39.
- Peeraer*, Alois Benedict Maria, echtgenoot van Hubertina L.
G. Keutgens,
* Turnhout, 19.XII.1905 — † Flossenburg, in April 1945;
woonde Elisabethlei, 6.
- Van Bael*, Jaak Luciaan Maria Jozef, handelaar,
* Turnhout, 26.II.1913 — † Flossenburg, 3.IV.1945;
woonde: Renier Sniedersstraat, 30.
- Willems*, August Frans Maria, sectie-overste M. N. B.
* Turnhout, 1.III.1920 — † Flossenburg, 10.IV.1945;
woonde: Barreelstraat, 9.
- Van Baelen*, Kamiel Jan Frans Albert, letterkundige, Brigade-
Overste M. N. B.

- * Turnhout, 15.VIII.1915 — † Dachau, 11.IV.1945;
woonde: Deken Adamsstraat.
- Van Tichelen*, Jozef Karel Antoon Maria, ingenieur, echtge-
noot van Lud. Aug. M. A. Van Genechten, Kommandant
van het Belg. Legioen, Turnhout.
* Antwerpen, 22.V.1900 — † Bergen-Belsen, 19-IV.1945;
woonde: de Merodelei, 185.
- Als vermisten uit de dodenkampen moeten aan deze droeve
reeks worden toegevoegd:
- Bax*, Leopold Hubert Maria, Adjudant bij het 8ste Linie, echt-
genoot van Julia A. J. M. Van Haeren,
* Turnhout, 16.II.1901;
woonde: Kadasterstraat, 13/6.
- Buyckx*, Jozef August, beroepsmilitair,
* Turnhout, 12.IX.1918;
woonde: Eigenaarsstraat, 18.
- Mussels*, Adolf Jozef Cornelia, postbediende, echtgenoot van
Maria Lud. Jozefa Wouters,
* Borgerhout, 17.III.1904;
wonende: Dierckxstraat, 17.
- Peeraer*, Alfons Jan Jozef, handelaar,
* Turnhout, 22.VII.1921;
woonde: Steenweg Oosthoven, 1.
- Tierentijn* Willem, onderofficier, echtgenoot van Therese Triest
* Brussel, 11.IV.1910;
woonde: Ieperstraat, 57/2.
- Wauters*, Marcel Euphr. Gustaaf, handelaar, echtgenoot van
Maria E. F. Peeraer,
* Turnhout, 9.IV.1904;
woonde: Elisabethlei, 51.

DE ARBEIDERS.

Met verlokkelijke aanbiedingen trachtte de veroveraar in het begin, onze arbeiders en bedienden tot dienstname in zijne oorlogsindustriën over te halen. Doch wijl deze sirenenzang niet het verhoopte resultaat opleverde, nam hij allengs zijn toevlucht tot dwangmiddelen: schrikaanjaging, verplichte af-danking op de lokale fabrieken, onthouding der rantsoenkaar-ten, deportatie. Vooral de jonge mannen van weerbare leef-tijd liepen gevaar. Menigeen trachtte zich te redden door on-der te duiken. Echte mensenjachten werden dikwijls georga-niseerd om de onwilligen te grijpen en naar het vreemde, ge-hate land te ontvoeren.

Ook op dit front leed onze bevolking zware verliezen door ziekten, arbeidsongevallen, bombardementen :

Gevers, Karel Jan Matheus

* Turnhout, 9.VII.1925 — † Liancourt, en begraven te Rantigny, zonder opgave van datum.
woonde: Patriottenstraat, 77.

Verboven, Victor Ludovicus Jozef Maria,

* Turnhout, 31.VIII.1913 — † Haldensleben, 13.V.1941 (begraven te Turnhout). Woonde: Beekstraat, 17.

CanTERS, Eduard Jaak, echtgenoot van Julia Germana Peinen,

* Turnhout, 12.X.1914 — † Berlijn-Tiergarten, 1.I.1942;
woonde: Diksmuidestraat, 2.

Corstiaans, August,

* Turnhout, 26.VIII.1922 — † Magdeburg-Altstadt, 23.IV.1942; woonde schorvoirt, 133.

Gevers, Juul Albert Maria,

* Gierle, 5.II.1919 — † Bremen, 21.III.1943;
woonde: Guldensporenlei, 117.

Dilles, Alois Maria, echtgenoot van Emerentia Vosters,

* Turnhout, 8.III.1903 — † Hechtel, 17.IV.1943;
woonde: Nijverheidsstraat, 42.

Broeckx, Frans Jan,

* Turnhout, 16.I.1926 — † Wetzlar, 20.V.1943;
woonde: Schippersstraat, 14.

Wagemans, Henri Maria, bediende,

* Turnhout, 13.XII.1906 — † Hamburg-Altona, 25.VII.1943; woonde: Oosthoven; 102.

Van de Ven, Karel,

* Turnhout, 1.III.1923 — † Cassel-Bettenhausen, 22.X.1943;
woonde: Schoolstraat, 9.

Gilis, Jan, weduwnaar van Maria J. L. Van Gompel, echtgenoot van Anna Maria Jozefa Liekens,

* Weelde, 3.IV.1906 — † Nordausques (Frankrijk), 24.XI.1943;
woonde: Ieperstraat, 62.

Van Caekenberghe, Octaaf Paschasius Gabriël,

* Hofstadé, 25.XI.1910 — † Wolfenbüttel (D.), 22.XII.1943;
woonde: Wezenstraat, 1.

Van Bourgognie, Karel,

* Turnhout, 27.VIII.1923 — † Brunswijk, 20.II.1944;
woonde: Warandestraat, 139.

Vanderplancke, Eugeen, ondergedoken student,

* Ukkel, 5.I.1922 — † Neu-Titschein, 15.II.1944;
woonde: de Merodelei, 170.

Maes, Frans Alfons Maria, echtgenoot van Maria Jozefina Cornelissen,

* Turnhout, 25.IV.1921 — † Weenen, 12.IV.1944;
woonde: Steenweg Mol, 12.

Broeckx, Pieter, echtgenoot van Oliva Driesen,

* Turnhout, 9.VIII.1919 — † Weenen, 12.IV.1944;
woonde: Kwakkelstraat, 81.

Campers, Pieter,

* Turnhout, 17.I.1919 — † Hazebrouck (Fr.), 25.IV.1944;
woonde: Steenweg Mol, 16.

De Bondt, Eduard Jozef Maria,

* Boom, 11.V.1915, — † Hazebrouck (Fr.), 25.IV.1944;
woonde: Elisabethlei, 96.

Van Dijk, Frans Alois, echtgenoot van Maria Brusselcers,

* Turnhout, 26.VII.1907 — † Berlijn, 1.VI.1944;
woonde: Oosthoven, 248.

Hoymans, Jozef Maria, echtgenoot van Maria Theresia Stoops,

* Turnhout, 13.IX.1921 — † Wetzlar, 20.VII.1944;
woonde: Gasstraat, 66.

Van Mechelen, Jan Baptist,

* Turnhout 27.VII.1910 — † Cassel (D.), 27.VII.1944;
woonde: Elisabethlei, 49.

Van Echelpoel, Louisa Maria Cornelia, echtgenote van Jan Van Lommel,

* Antwerpen, 29.IV.1924 — † Maagdenburg, 5.VIII.1944;
woonde: Oosthoven, 290.

Vandepaer, Martin Maria, echtgenoot van Laurentia C. Th. Emmaneel,

* Oud Turnhout 20.VIII.1920 — † Lommel, in Sept. 1944
woonde: Gasstraat, 88.

Dieltiens, Yvonna Elisabeth Jozefa,

* Turnhout, 4.IX.1922 — † Wien (D.), 10.IX.1944;
woonde: Bentelstraat, 27.

Damen, Jozef Philip, echtgenoot van Maria Jozefa Christina Bertels,

* Vorselaar, 21.V.1906 — † Leuna, 22.IX.1944;
woonde: Gierlesteenweg, 30.

- Van de Rydt*, Juliaan Jozef,
* Arrentières, 5.X.1921 — † Weenen, 6.XI.1944;
woonde: St.-Pietersstraat, 7.
- Dierckx*, Pieter Jan Maria,
* Turnhout, 11.X.1923 — † Wernigerode (D.), 3.II.1945;
woonde: Elisabethlei, 138
- De Meyer*, Isabella Ludovica, weduwe van Fr.C.M. Verrijcken,
* Sint Job in 't Goor, 8.I.1873 — † Wrestdedt (D.),
28.II.1945;
woonde: de Merodelei, 158.
- Aerts*, Alfons Frans,
* Merksplas, 26.XI.1921 — † Rickling (D.), 17.III.1945;
woonde: Lillokens, 44.
- Deckx*, Henri Jaak, echtgenoot van Margarita Anastasia Dumoulin,
* Turnhout, 25.IX.1904 — † Kahla (D.), 23.III.1945;
woonde: Tramstraat, 14.
- Verschueren*, Henri, echtgenoot van Maria Philomena Lemmens,
* Turnhout, 28.V.1902 — † Kahla (D.), 6.IV.1945;
woonde: Yzerstraat, 24.

Nog steeds zijn vermist :

- Craane*, Henri,
* Turnhout, 24.XI.1922, — 23.III.1943 opgeroepen door
de Werbestelle.
woonde: Kastelijn, 3 of 5.
- Huysmans*, Frans Louis,
* Turnhout, 29.VI.1916;
woonde: Boomstraat, 26.

STRIJDEND AAN GEALLIEERDE ZIJDE.

Weinigen hadden in de Meidagen van 1940 kans gezien met de laatste, overgebleven weerbaren, Engeland of het bevriende Amerika te bereiken. Doch ook aan deze zijde van de barrikade hebben stadsgenoten hun bijdrage in het grote offer voor de bevrijding gebracht. Het zijn :

- Van Herck*, Jan,
Soldaat bij de Belgische brigade,

- * Oud-Turnhout, 31.XII.1912 — † Wycombe (Eng.),
31.V.1943;
woonde: Molenstraat, 45.
- Caers*, Albert Jozef Simon,
* Turnhout, 20.III.1917 — † Door onderzeeër tot
zinken gebracht in de zee van Mackae, ten westen van
Sumatra, 18.IX.1944;
woonde: Patriotttenstraat, 19.
- Van Offenwert*, Jan Albert Henri,
* Turnhout, 27.II.1917 — † Getorpedeerd in de Oostzee,
12.X.1944;
Als film-operateur werkte hij aan de verfilming van een
konvooi naar Rusland.
woonde: Nijverheidsstraat, 30.
- Culemans*, Marcus Gustaaf Albert Jos Maria,
Soldaat bij het Belgisch leger,
* Turnhout, 10.III.1915 — † Epsom on Ewell (Eng.),
26.I.1945;
woonde: de Merodelei, 30.

De eerste en de laatste werden naar de geboorte grond terug gebracht en alhier met militaire eer begraven op 24 Oktober 1949.

DRAMA DER VADERLANDSLOZEN (Ingeschrevenen van het Jodenregister)

- Herz*, Bruno, echtgenoot van Klara Hirsch,
* München-Gladbach, 16.V.1879
- Hirsch*, Klara, echtgenote van Bruno Herz,
* Keulen, 19.VIII.1887.
Beiden woonden: Vianenstraat 44. Zij werden weggevoerd
naar Mechelen rond 28.VII.1942.
- Scheyer*, Ludwig, echtgenoot van Julie Bongartz,
* Bochum (Duitsland), 5.VIII.1906.
- Bongartz*, Julie, echtgenote Ludwig Scheyer,
* Gelsenkirchen, 29.VI.1904.
Beiden woonden: Otterstraat, 35 en werden rond 28.VII.
1942 naar Mechelen weggevoerd.
- Rothschild*, Frederik Leopold
* Reinhausen, Friemersheim, 11.I.1901.

Hij verdween tijdens de Meidagen 1940. Woonde : Oosthoven, 89.

Leysen, Hans,

* Berlijn, 25.VII.1921.

Hij verdween sedert 7.VII.1942. Woonde: Gildenstraat.

Bialer, Awigdor, vaderlandsloze van Russische afkomst, echtgenoot van Ilse Herz,

* Warschau, 20.I.1900.

Herz, Ilse, van Duitse afkomst, echtgenote van Awigdor Bialer,

* Berlijn, 25.VI.1916.

Bialer, Isy,

* Berlijn, Charlottenburg, 23.X.1923.

Bialer, Mary,

* Berlijn, 25.X.1927.

Het gezin, dat in de Korte Veldstraat, 69 woonde, werd rond 28.VII.1942 naar Mechelen weggevoerd.

DE BEVRIJDING

Zolang verbeid en verhoopt, kwam zij toch nog verrasend snel. Daags na de geallieerde intocht in Rome, op 5 Juni 1944, had de grootscheepse landing plaats der Engels-Amerikaanse bevrijdingslegers, op de Normandische kusten. Vanaf die dag, die als D-day vermaard zal blijven in de geschiedenis, namen de gebeurtenissen een snellen keer.

Op de verplettering der Duitse legers volgde de verovering van Frankrijk in het reinste blits-tempo. Op 2 September overschreden de geallieerde legers de Belgische grenzen. De volgende dag werd Brussel bereikt; de 4de Antwerpen ingenomen.

Geen twijfel of het uur van de bevrijding onzer stad was nabij. Als geamuseerd toeschouwer beleefde Turnhout in die dagen de meest fantastische terugtocht van een ontredderd modelleger. De echte bevrijding zou echter nog 20 pijnlijk lange dagen op zich laten wachten.

Bij de vijand wees de nervositeit op hoge angstkoortsen. In de nacht van 3 op 4 September ontstond, tengevolge van dergelijke angstpsychose, een vuurgevecht tussen de feldgendarmen en de Duitsers die in Sint-Victor en op het Begijnhof gelegerd waren, waarbij zich aldra nieuw aangekomen troepen mengden, wier trein achter het Begijnhof was

aangekomen. Wonderlijk genoeg, bleef alles bij stoffelijke schade beperkt. Doch in de morgen van de 4de September viel er een slachtoffer :

Van Waelderens, Adriaan Eduard, echtgenoot van Joanna Jozefina Van Loon;

* Turnhout, 5.XII.1879 — † Turnhout, 4.IX.1944. Door de Duitsers neergeschoten toen hij zich, als lid van de stedelijke bewakingsdienst, naar zijn post in de Begijnen-dreef begaf. Woonde: Korte Gasthuisstraat, 36.

De zelfde dag — daags voordien hadden SS een moordpartij aan de Arendonkse grens georganiseerd — werden alhier op het Stokt, op het domein der EE. PP. Jezuiten, 7 jonge mannen gefusilleerd. De eigenlijke drijfveer tot deze wandaad blijft onopgehelderd. Was er werkelijk een poging geweest van enkele dezer jonge mannen, om wapens en munitie te bemachtigen? Of hadden overprikkelde zenuwen van een woedende vijand slechts het voorwendsel nodig van een gewaand vergrijp?

Zeker is het nochtans dat drie toevallige voorbijgangers, waaronder twee jongens van Vosselaar, bij een ander groepje van vier personen werden gevoegd, dat reeds eerder op de openbare weg was gegrepen. Zonder vorm van proces werden allen nabij een bosje neergekogeld en ter plaatse begraven :

Eykens, Adriaan Modest Maria,

* Turnhout, 28.VIII.1927; woonde: Fr. Andelhofstraat, 3.

Janssen, Jos Karel Alfons,

* Turnhout, 3.V.1927; woonde: Otterstraat, 13.

Van Ael, Leonard,

* Turnhout, 16.II.1926; woonde: Tramstraat, 66.

Jacobs, August Jaak,

* Vosselaar, 28.III.1922; woonde: Bergeneinde, 19, Vosselaar.

Baumers, Frans,

* Turnhout, 3.V.1927; woonde: Bergeneinde, 20, Vosselaar.

Sobry, Alfons Maria, echtgenoot van Maria Elisabeth Agnes Seuntjens,

* Turnhout, 15.VIII.1920; woonde: Brockstraat, 1/14.

Claessens, Pieter Gustaaf, echtgenoot van Anna Clara Baptista Hens,

* Turnhout, 28.V.1917; woonde: Boomstraat, 17.

Pas op de 11ste kon men toelating bekomen om hunne lijken op de slachtplaats op te graven. De zelfde avond na het sperruur, te half tien, mochten zij in alle stilte naar het stedelijk kerkhof worden overgebracht.

In de volgende dagen vielen er nog twee slachtoffers :

Hairemans, Jozef, schipper, echtgenoot van Maria Theresia Palmans,

* Grobbendonk, 27.I.1902 — † in de Meirgoren, aan de vaart, 15.IX.1944. Dood gevonden tengevolge van schotwonde. Woonde te Ravels.

Willems; Emiel,

* Turnhout, 29.IX.1928 — † Turnhout.IX.1944, aan de gevolgen van schotwonden.

Dinsdag, 19 September, rond 2 u. van de namiddag, deed een vreselijke mare de ronde. Geheel het oostelijk stadsgeedeelte moest naar het westelijk deel ontruimen. Zij die het beleefden, zullen niet licht de tragische en ook de komische tafereelen vergeten, die zich daarbij afspeelden. 's Zaterdag, de 23ste, mocht de mannelijke bevolking tussen de 15 en de 65 jaar niet meer op straat. Men voelde zich als muizen in de val.

De bevrijding kwam evenwel, de Zondag, toen rond 10 u. in de voormiddag de eerste verkenningstanks de stad binnen reden. De nacht voordien hadden de Duitsers heimelijk de stad verlaten om zich achter de vaart te gaan verschansen.

Daarmee lag onze stad in de eerste gevechtlinie en de kwa-de gevolgen daarvan zou men spoedig ondervinden toen obusontploffingen in enkele stadsgedeelten slachtoffers maakten :

Gerstmans, Jan Baptist, weduwnaar van Maria Ludovica Ferdinanda Lauwers, echtgenoot van Ludovica Van Deun,
* Turnhout, 5.V.1891 — † Turnhout, 26.IX.1944, door obusontploffing. Woonde: Wouwerstraat, 14.

Van Deun, Ludovica, echtgenote van voorgaande,
* Turnhout, 23.IX.1893 — † Turnhout, 28.IX.1944, door obusontploffing. Woonde: Wouwersstraat, 14.

Meeuwes, Lodewijk Jozef,
* Turnhout, 23.IX.1926 — † Turnhout, 28.IX.1944. Door scherpschutter neergeschoten onder de ogen van zijn moeder, nabij de ouderlijke woning, Nood Woningen, Elisabethlei, 12.

Van der Linden, Antoon Frans Jan, echtgenoot van Maria Joanna Ludovica Van Opstal,
* Turnhout, 16.XII.1908 — † Turnhout, 30.IX.1944; door obusontploffing. Woonde: Wouwerstraat, 14/11.

Wouters, Jan Pieter Hendrik; echtgenoot van Augusta Barbara Alph. Willems,
* Oud-Turnhout, 13.II.1889 — † Turnhout 1.X.1944, door door obusontploffing in de Begijnenstraat.
Woonde: Duinenstraat, 70.

Koz, Paulina Theresia Marcella,
* Turnhout, 28.XII.1929 — † Turnhout 1.X.1944, door obusontploffing in de Begijnenstraat.
Woonde: Kwakkelstraat, 79.

Maes, Christina Rosa Jozefa Franciscus,
* Turnhout, 26.X.1937 — † Turnhout, 1.X.1944, door obusontploffing in de Kruishuisstraat.
Woonde: Patriottenstraat, 67.

Huysmans, Robert Hendrik Maria,
* Turnhout, 21.VI.1931 — † Turnhout, 1.X.1944, door obusontploffing in de Statiestraat.
Woonde: Statiestraat, 28.

Bosmans, Dionies Lodewijk, echtgenoot van Rosalia Serneels,
* Herenthout, 30.VI.1876 — † Turnhout, 2.X.1944, bezweken aan oorlogsverwondingen. Woonde: England.

Van Roy, Frans Willem Jos Corneel Maria, student der Leuvense Universiteit,
* Turnhout, 26.III.1921 — † Ravels, 2.X.1944.
Was bij een fietsuitstap naar pas bevrijd gebied in handen gevallen van aftrekkende Duitsers en door hen gefusilleerd. Het lijk werd op 9 Oktober te Ravels terug gevonden. Woonde: Patersstraat, 36.

Adriaensens, Gustaaf Jan,
* Turnhout, 9.I.1913 — † Turnhout, 20.X.1944. Hij bezweek aan verwondingen opgelopen bij een obusontploffing in de Kruishuisstraat.
Woonde: Kruishuisstraat, 30.

Bij de strijd aan de vaart hadden onze lokale weerstanders verschillende verliezen te betreuren :

Avonds, Willy,
* Turnhout, 14.I.1927 — † Turnhout, 25.IX.1944. Hij was onze eerste gesneuvelde, bij een verkenningstocht naar de «Wieltsjes», in gezelschap van de engelse luitenant

Salmon, van het 19ste Reconnaissance-Regiment van het Royal Armoured Corps, die op de zelfde dag aan zijn verwondingen bezweek.

Van Langendonck, Albert Frans Jan, onderofficier bij het 8ste Linie, echtgenoot van Clara Ghislena Vandorp, * Mechelen, 3.X.1902 — † Turnhout, 25.IX.1944. Gedood aan de kom der oude vaart; Woonde: Peter Benoitstraat, 23.

Van den Auwelant, Aloïs Marcel, echtgenoot van Ludovica Jozefa Lenaerts, * Turnhout, 3.VII.1913 — † Turnhout, 26.IX.1944. Gedood aan de kom der oude vaart. Woonde: Yzerstraat, 50.

Houtmeyers, Gerard Jos Maria, echtgenoot van Maria Bosch, * Turnhout, 18.X.1902 — † Turnhout, 26.IX.1944. Gedood op de Guldensporenlei. Woonde: Noodwoningen, Stokt, 25.

Proost, Jan Baptist, echtgenoot van Anna Maria Theresia Jansen, * Turnhout, 18.II.1896 — † Turnhout, 26.IX.1944. Gedood aan de Tichelarijstraat. Woonde: Patriottenstraat, 8.

Om hun aftocht te dekken hadden de Duitsers rijkelijk gebruik gemaakt van landmijnen. Zelfs hadden ze deze mijnen niet altijd op strategische punten aangebracht, met de bedoeling om ook aan de burgerbevolking schade toe te brengen.

Zij vormden een heimelijke bedreiging, die zelfs tot op heden hare kwade gevolgen liet gevoelen. Bij de opsporing ervan, in samenwerking met de Engelsen, verongelukte de weerstander:

Van Loco, Jozef Leonard Leopold Maria, * Turnhout, 9.I.1913 — † Turnhout, Weelde-Statie, 14.X.1944. Woonde: Driezenstraat, 24.

Leden van een N.K.B.-patrouille vielen eveneens aan het mijnengevaar ten offer:

Mathijs, Adriaan Amand Aloïs, * Turnhout, 22.VI.1928 — † Merksplas, 21.XI.1944. Woonde: Guldensporenlei, 141.

Machielsen, Eugeen Jozef Irma, * Turnhout, 26.V.1926 — † Merksplas, 21.XI.1944. woonde: Steenweg Oosthoven, 185.

Wouters, Pieter Eduard, * Turnhout, 18.III.1909 — † Baarle-Hertog, Zondereigen, 21.XI.1944. Woonde: Lokerenstraat, 13/2.

Dat het mijnengevaar en achtergelaten oorlogstuigen een bedreiging blijven vormen voor onze bevolking werd nog onlangs op bloedige wijze bevestigd:

Mols, Louis Albert, * Turnhout, 12.III.1916 — † Turnhout, 26.III.1949 tengevolge van de ontploffing van een achtergelaten oorlogstuig op een weiland langsheen de spoordijk van de Hollandse straat.

Mertens, Martin Corneel August, echtgenoot van Elisa Maria Ludovica Nijs, * Mol, 16.V.1924 — † Turnhout, 8.VII.1949, bij de voltooiing der herbouwingswerken van de vernielde Aa-brug te Severdonk, door een verborgen landmijn. Het slachtoffer woonde te Dessel.

VLIEGENDE BOMMEN

Rond de middag van 13 Oktober 1944 viel de eerste V1 bom op Antwerpen. Van dat ogenblik af kon men deze monsters herhaaldelijk in het Turnhoutse luchtruim waarnemen. Een goed twintigtal kwamen op het grondgebied terecht zonder noemenswaardige schade aan te richten. De 28ste Maart viel in de buurt van Ekeren de laatste vliegende bom op Antwerpen gericht. De 30ste kwam evenwel in Philipkensvijver nog een V2, — de laatste ? — terecht.

Doch op de 16de Maart 1945 viel een, door het afweergeschut van Ravels, getroffen vliegende bom neer op twee alleenstaande boerderijen van de Kastelijn, nabij de vaart, en velde de volgende slachtoffers:

Wouters, Frans Jos Corneel, * Turnhout, 8.XII.1932.

Wouters, Maria Cornelia Jozefa, * Turnhout, 12.XI.1933.

Wouters, Karel Frans Maria, * Turnhout, 5.IX.1934.

Wouters, Jan Emiel, * Turnhout, 5.I.1937. Zij woonden allen: Casteleyn, 170.

Govers, Augusta Maria Jozefina,
* Turnhout, 8.II.1915.

Govers, Alfons Jan Maria,
* Turnhout, 29.IX.1942.

Govers, Jan Alois Ludovica,
* Turnhout, 29.IX.1942. Allen wonende: Mergoren, 47.

Broeckx, Jos Jan Maria,
* Turnhout, 16.XII.1943.

Van Dun, Maria Catharina, echtgenote van Jan Broeckx,
* Turnhout, 9.I.1917. Beiden wonende: Elisabethlei, 78.

Eindelijk volgde op 8 Mei 1948 de onvoorwaardelijke capitulatie van Duitsland. Het gaf andermaal aanleiding tot een dagenlange feestroes waaraan duchtig werd deelgenomen door de troepen van de bevrijding die hier nog in groten getale verbleven.

Turnhout had het er goedkoop af gebracht in weerwil van de sombere bedreigingen van de laatste oorlogsdagen. De gelovige bevolking schreef het gelukkig ontsnappen aan de verwoesting toe aan O. L. Vrouw van Bijstand uit de St.-Theobalduskapel. Later zou het zijn diepe dankbaarheid daarvoor uiten door het inrichten van een echt kempische en zeer artistieke Maria-stoet.

En toch was de betaalde tol zeer duur aan leed en verloren levens. Indien wij hetgeen voorafging in cijfers samen vatten, dan kostte de oorlogswaanzin aan onze bevolking :

Doden Vermisten

bij de Duitse bombardementen en de inval	17	—
bij de verplicht geëvacueerden en vluchtelingen	14	—
bij onze soldaten	17	—
bij onze weerstand	17	6
bij onze arbeiders	30	2
bij onze strijders aan geallieerde zijde	4	—
bij onze burgers tijdens de bevrijding	21	—
door landmijnen	19	—
door vliegende bommen	9	—
bij de vaderlandslozen	—	10
	148	16

Aan dit dodental zouden, volledigheidshalve, nog een 20-tal namen moeten worden toegevoegd: Oostfrontstrijders, burgers die op hun vlucht naar Duitsland omkwamen, één terechtgestelde, leden van de Kriegsmarine enz. Meestal is van hen geen officiële overlijdensakte bekend.

De namen van hen die, hetzij uit berekening, hetzij uit misleid idealisme, de verkeerde zijde hadden gekozen, blijven hier dus onverlet.

Doch, hoe men ook de zaken wenst te bezien, zij zijn al evenzeer slachtoffers van de apocalyptische gesel die oorlog heet.

Raymond Peeters.
Stadsarchivaris.

INHOUD

Titel	I. Staat der Bevolking	5
Titel	II. Gemeentebestuur	10
Titel	III. Stadsfinantiën	15
Titel	IV. Openbare Onderstand	17
Titel	V. Eredienst	20
Titel	VI. Openbaar Onderwijs	25
Titel	VII. Schone Kunsten, Wetenschappen, Letteren	29
Titel	VIII. Gezondheidsdienst	44
Titel	IX. Justitie, Gevangenis, Politie	45
Titel	X. Militie	51
Titel	XI. Openbare Belastingen	53
Titel	XII. Openbare Werken	54
Titel	XIII. Landbouw	63
Titel	XIV. Handel en Nijverheid	65
Titel	XV. Feesten — Historische Merkwaardigheden	67
Aanhangsel :	I. In Memoriam Z.E.H. Kan. Jansen	70
	II. Opgave van Wijkkermissen e. a.	71
	III. Een Oorlogsbilan	73
